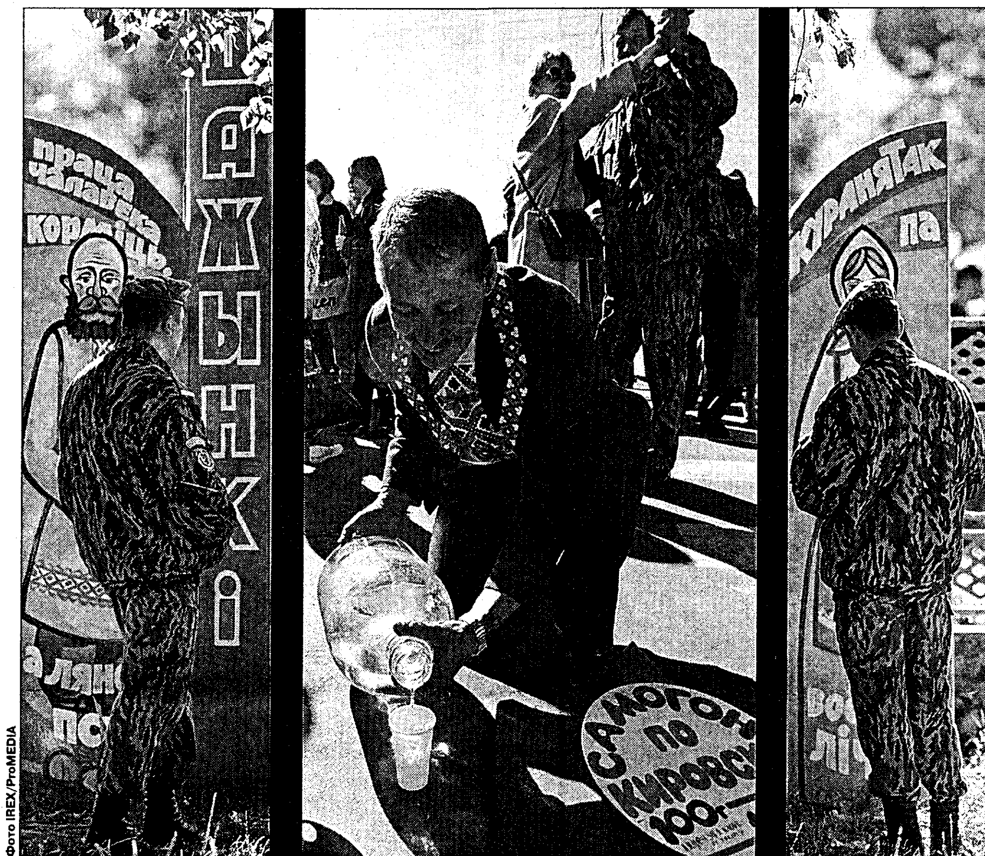
ЗГОДА

ПАЛІТЫКА

N 27 (164) • 30 ВЕРАСНЯ 2000Г.

Фота IREX/ProMEDIA

«ДАЖЫНКІ–2000»

«КАК УПОИТЕЛЬНЫ ПОД ШКЛОВОМ ВЕЧЕРА»

Аляксандар Кавальскі

На чыгуначным вакзале Шклова ахоплівае пачуцьцё, што ты выпадкова перасёк дзяржаўную мяжу й апынуўся ў Эўропе: настолькі кантрастуе ўсё навокал з тым, што гадзіну таму пабачыў у Воршы. Толькі празь нейкі момант усьведамляеш, што гэта не замежжа, а проста сталіца «Дажынак–2000».

Яшчэ ў мінулым годзе Шклоў меўся стаць месцам правядзеньня сьвята ўраджаю, таму на ягоны рамонт ужо тады было выдаткавана больш сямі трыльёнаў недамінаваных рублёў. Але з-за рэкордна нізкіх ураджаеў «Дажынкі–1999» давялося адмяніць: занадта ўсё б нагадвала пір пад час чумы. Сёлета на ўпрыгожваньне мястэчка выдаткавалі яшчэ шэсьцьдзесят мільёнаў. У выніку такога фінансаваньня Шклоў ператварыўся ў суцэльную пацёмкінскую вёску: усе фасады ў цэнтры пафарбаваныя ці пакрытыя панэлямі, дахі з мэталячарапіцы, нават на вакзальнай водапорнай вежы можна пабачыць шклопакеты. Само сабой, зроблены ходнікі з пліткі, а асфальт на дарогах раўнейшы ад сталічнага ды са сьвежай разьметкай. Шкада, што гэткі эўрарамонт быў зроблены толькі звонку, але ў астатніх райцэнтрах няма й такога. Удзячныя гараджане й за гарачую ваду, якую далі адмыслова да сьвята (звычайна нават узімку яна бывае толькі на выходныя), і за тое, што па вечарох у парку гараць прыгожыя ліхтары.

Першапачаткова «Дажынкі–2000» плянавалася праводзіць у два дні, але пасьля ўсе афіцыйныя мерапрыемствы ўціснулі ў адну суботу. А ў пятніцу сьвяткаваньні праводзілі на ўзроўні калгасаў і саўгасаў — мясцовыя начальнікі прастаўлялі сваім падначаленым. У Шклове ў гэты дзень адчынілі Сьцяну смутку, на якой выбітыя імёны загінуўшых пад час апошняе вайны мясцовых жыхароў, а таксама часова запалілі вечны агонь (працуе ад газавага балёна). Па ўсяму цэнтру горада й у парку свае палаткі разгарнулі гандлёвыя прадпрыемствы з большасьці абласьцей (акрамя Гарадзенскай ды Брэсцкай) і Менску. На кірмашы можна было набыць амаль любы тавар (дарэчы, гандляры мусілі два дні запар начаваць каля свайго тавару проста на вуліцы пры амаль нулявой тэмпэратуры), ці проста пасядзець з усёй сям'ёй у вулічнай кавярні, шашлычнай альбо піўной. Апошняй магчымасьцю шклаўчане карысталіся спаўна, бо ў горадзе няма месцаў падобнага адпачынку, акрамя кавярні «Лябірынт» і рэстарацыі «Явар», якія простым гараджанам не па кішэні. Сьвяточны настрой стваралі рознага кшталту музычныя калектывы. Зрэдку сьпявалі псэўдафальклёрныя песьні, якія прадстаўлялі як «беларускія народныя карагодныя» (не хапае толькі прыметніка «блатныя»), а так усё больш расейскую папсу ў беларускай аранжыроўцы. Асабліва запомніўся хіт «Как упоительны под Шкловом вечера», які бліжэй да ночы, калі колькасьць мінакоў зь няўпэўненай паходкай рэзка павялічылася, стаў падобны на праўду.

У суботу на сваю малую радзіму прыехаў прэзыдэнт, каб уласнаручна ўзнагародзіць сялян-перадавікоў. Пераможцаў бітвы за ўраджай аказалася нашмат менш, чым прыехаўшых менскіх і правінцыйных начальнікаў: у натоўпе дамінавалі шыкоўныя паліто й начышчаны абутак, а ня простая вопратка камбайнэраў. На ўрачыстасьць прыйшлі паглядзець і прэзыдэнцкія землякі. Лукашэнка застаўся непачутым сваім народам: дрэнна працавала гукаўзмацняльная тэхніка, таму людзі пачалі разыходзіцца яшчэ да завяршэньня сьпічу прэзыдэнта. Усе гэтыя агрэхі кампэнсаваліся, калі Аляксандар Рыгоравіч выйшаў на пешы шпацыр па вуліцы Савецкай. Абапал дарогі яго віталі шклаўчане. *«Як жывёце?»* — спытаў прэзыдэнт. *«Добра жывём. Дзякуй!»* — адказвалі бабулі з жабрачымі пэнсыямі, якія нават не маглі сабе дазволіць нічога набыць на кірмашы. Урачыстасьці на гэтым ня скончыліся. Для аматараў спорту мясцовая каманда прайграла вэтэранам «Дынама», для спэцзапрошаных адбыўся гала-канцэрт тых, каго прынята называць зоркамі беларускай эстрады. Астатнія маглі паслухаць артыстаў праз агароджу ці паглядзець відовішча ў трансляцыі БТ. Надоўга запомніцца шклоўцам і амаль дзесяціхвілінны феервэрк над ратушай, на які, па чутках, патрацілі пяцьдзесят тысячаў даляраў. Для параўнаньня: феервэрк на вясельлі галівудскіх актораў Брэда Піта й Джэніфэр Аністан каштаваў усяго дваццаць тысячаў. Што тут скажаш: пашанцавала Шклову з прэзыдэнтам. А Беларусі — не. ■

15 КАСТРЫЧНІКА

РЭАЛЬНАЯ ПАГРОЗА

Антон Ляўковіч

У выніку фільтрацыі акруговымі выбарчымі камісіямі з далейшай барацьбы за запаветны мандат была выключана пераважная большасць тых, каго можна назваць апазіцыянерамі. Як ні намагаліся гэтыя працаўнікі цяперашняй улады даказаць, што сабраныя іх ініцыятыўнымі групамі подпісы выбаршчыкаў сапраўдныя, а дэкларацыі аб даходах запоўненыя сумленна, ЦВК і Вярхоўны суд палічылі інакш.

Лідзія Ярмошына нават выказалася ў тым сэнсе, што яе арганізацыя не нейкая там кантора па вытворчасці кандыдатаў. А Аляксандр Лукашэнка пад час наведвання Магілёўшчыны шчыра прызнаўся, што асабіста даў загад зарэгістраваць некалькі найбольш вядомых апазіцыянераў. Маўляў, няхай на выбарах пакажуць, на што яны здатныя. Пры нагодзе іх можна і розным там тэхнічным экспертам паказаць як прыклад канструктыўнай апазіцыі, якая *«бярэ ўдзел у супердэмакратычных выбарах»*.

Пасля адмовы ў рэгістрацыі амаль усім кандыдатам, сябрам БСДП, яе лідар Мікалай Статкевіч прыгразіў зняць сваю кандыдатуру ў знак салідарнасці з паплечнікамі. Але выглядае на тое, што сваёй заявай сп. Статкевіч не надта напалохаў улады. Па-першае, пагражаць можна колькі заўгодна, па-другое, калі лідэр сацыял-дэмакратаў і выканае сваю пагрозу, улады заўсёды змогуць патлумачыць гэты дэмарш звычайным страхам пацярпець паразу на выбарах.

Тым жа апазіцыянерам, якія кандыдатамі ў дэпутаты так і не сталі, у самы бліжэйшы час прыйдзецца вызначыць, што рабіць далей. А выбар не надта вялікі: альбо цалкам адысці ад палітычнай дзейнасці, альбо далучыцца да кампаніі байкоту.

Тэхналагічна правільна праведзеная кампанія байкоту можа прынесці добры плён. Так, паводле розных сацыялагічных апытанняў, толькі 13 адсоткаў выбаршчыкаў вераць, што восеньскія выбары пройдуць без фальсіфікацый. Каля 44 адсоткаў пакуль не вызначыліся з тым, удзельнічаць у гэтым фарсе ці не. Гэта значыць, што ў аб'яднанай апазіцыі ёсць вялікая дзялянка працы. Бо ад таго, наколькі актывістам кампаніі байкоту ўдасца пераканаць гэтую частку электарата ў слушнасці сваіх пазіцыяў, і будзе залежыць канчатковы вынік выбарчай кампаніі.

Гэта, здаецца, зразумелі і ўлады, узмацніўшы рэпрэсіі супраць байкатыстаў. Правесці выбары любым чынам, не аддаць палітычную ініцыятыву апазіцыі для ўлады зараз значна важней нават за прызнанне гэтых выбараў з боку міжнароднай супольнасці. Таму і цягнуць пікетчыкаў у міліцэйскі варанок на вачах назіральнікаў АБСЕ. Калі існуе рэальная пагроза зрыву выбараў, уладам не да далікатнасцяў перад Еўропай.

Улады зразумелі сваю памылку, дапушчаную ў Вене Сяргеем Мартынавым, які запэўніваў еўрапейцаў, што прыхільнікам байкоту ніхто перашкаджаць не будзе. Памылкай прызнаная і недапушчальная ліберальнасць Выбарчага кодэкса, які дазваляе гэты байкот. Цяпер, выносячы пакаранні апазіцыянерам, суддзі карыстаюцца выключна Адміністратыўным кодэксам, дзе захаваўся артыкул, які прадугледжвае пакаранне за заклікі да байкоту выбараў. Што да супярэчнасцяў паміж двума заканадаўчымі актамі, то старшыня Канстытуцыйнага суда Рыгор Васілевіч ужо паабяцаў ліквідаваць гэтую прававую калізію, натуральна, на карысць Адміністратыўнага кодэкса.

Афіцыйны Мінск лічыць, што любая саступка апазіцыі, якая можа хоць неяк змяніць баланс сілаў перад сёлетнімі, а ў перспектыве — і перад прэзідэнтскімі выбарамі, ёсць рэальнай пагрозай дзеючай уладзе. А калі ёсць пагроза, будзе і дэманстрацыя сілы, і ўсе заявы пра дэмакратычнасць выбараў так і застануцца пустымі дэкларацыямі, разлічанымі на замежнага спажыўца. ■

АНЕКДОТ-С

Корреспондентка БТ спрашивает у жителя Шклова:

— Как вам понравился визит президента?

— А шел бы он...

— И так по всему городу: шутки, веселье, смех, — комментирует БТ.

***

Белорус приносит заявление в КГБ:

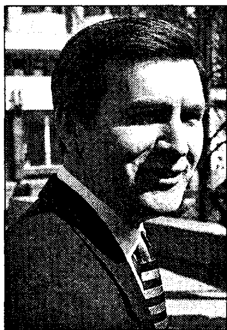
— Видите, у меня улетел попугай.

— Мы не занимаемся розыском животных.

— Но я здесь написал, что его мыслей не разделяю.

НАВІНЫ

НАЗІРАЛЬНІКІ. Па запрашэнні югаслаўскага парламента група дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі прыняла ўдзел у якасці назіральнікаў у прэзідэнцкіх і парламенцкіх выбарах, якія прайшлі ў Югаславіі 24 верасня. Цікава, ці прыедуць югаславы ў Беларусь у якасці бартэра?

АБВЯРЖЭННЕ. Жонка знікшага год таму намесніка старшыні Вярхоўнага Савета XIII склікання Віктара Ганчара абвергла заявы работнікаў пракуратуры аб тым, што яе сям'я адмаўляецца дапамагаць следству і не прадстаўляе неабходных медычных дакументаў. «*Уся медычная інфармацыя пра мужа*, — сцвярджае Зінаіда Ганчар, — *знаходзіцца ў КДБ і пракуратуры, пра што я не раз паведамляла супрацоўнікам, якія вядуць расследаванне. Як відаць, афіцыйныя ўлады чарговы раз паказалі, што галоўная іх задача — не эфектыўнае расследаванне справы аб выкраданні кіраўніка Вярхоўнага Савета, а ўвядзенне ў зман беларускай і сусветнай грамадскасці і ўтойванне сваіх злачынстваў*».

ЗАТРЫМАННЕ. Упраўленнем КДБ па Гомельскай вобласці затрымана пад час атрымання хабару загадчыца аддзялення абласной спецыялізаванай клінічнай бальніцы. Як высветлілася, за 150 даляраў ЗША яна абавязалася забяспечыць паўнацэннае і кваліфікаванае лячэнне жонкі аднаго з іншаземцаў, які працуе ў Гомлі. КДБ узбуджана крымінальная справа. Матэрыялы справы перададзеныя для расследавання ў Гомельскую абласную пракуратуру.

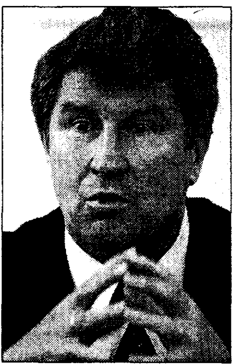
РЭЙТЫНГ. Thomson Financial BankWatch — найбольшае ў свеце агенцтва, якое займаецца ацэнкаю крэдытных рызык, — у сваім апошнім аглядзе падвысіла крэдытны рэйтынг Беларусі. Праўда, нягледзячы на павышэнне, Беларусь па-ранейшаму знаходзіцца ў «*зоне высокай рызыкі*». BankWatch адзначае высокі ўзровень інфляцыі ў Беларусі — найвышэйшы сярод краін СНД. На думку экспертаў агенцтва, інфляцыя падрывае магчымасць эканамічнай стабілізацыі ў нашай краіне.

КРЭДЫТ. Беларускі ўрад спадзяецца дасягнуць канкрэтных дамоўленасцяў аб фінансаванні з боку МВФ і Сусветнага банка пад час штогадовых сходаў кіраўніцтва гэтых міжнародных арганізацый 26—28 верасня ў Празе. Урад Беларусі разлічвае атрымаць крэдыт у памеры да 50 мільёнаў даляраў. Пры гэтым найбольш перспектыўным выглядае праект энергазберажэння на аб'ектах сацыяльнай сферы. Беларусь выканала асноўнае патрабаванне міжнародных фінансавых арганізацый і ўніфікавала абменны курс беларускага рубля. Бліжэйшымі днямі будзе зроблены апошні, вельмі важны крок па лібералізацыі валютнага рынку — дазволены імпарт за беларускія рублі.

ПРАЕКТ. У Палату прадстаўнікоў паступіў праект рэспубліканскага бюджэту на 2001 год. Мяркуецца, што асноўны фінансавы дакумент краіны будзе разгледжаны 28 верасня на двух сумесных паседжаннях пастаянных парламенцкіх камісій. Упершыню за апошнія некалькі гадоў бюджэт краіны можа быць зацверджаны парламентам да наступлення новага каляндарнага года. Такім чынам урад выканае даручэнне, якое Аляксандр Лукашэнка даў 11 красавіка пад час свайго штогадовага «*паслання парламенту*».

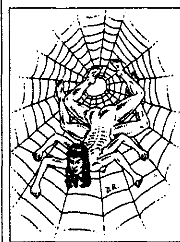
ДЭМАГРАФІЯ. На 1 студзеня 2000 года колькасць людзей, старэйшых за 60 гадоў, перавысіла ў Беларусі колькасць дзяцей у веку да 15 гадоў. Пра гэта як пра адну з дэмаграфічных праблем Беларусі паведаміў на прэс-канфэрэнцыі галоўны пазаштатны спецыяліст у герыятрыі Міністэрства аховы здароўя краіны Уладзімер Сыты.

ДЫЗЕНТЭРЫЯ. У Лідзе працягваецца эпідэмія дызентэрыі. 21 верасня ў горадзе былі шпіталізаваныя 86 чалавек, 36 з якіх — дзеці. Усяго з 7 верасня з дыягназам «дызентэрыя» шпіталізаваныя 189 хворых. Ужо цяпер лекары-эпідэміёлагі з вялікаю доляю ўпэўненасці мяркуюць, што прычынаю масавага заражэння вострым інфекцыйным захворваннем сталася спажыванне прадуктаў, выробленых на Лідскім малочна-кансэрвавым камбінаце, праца якога з 10 верасня прыпынена. Малочная прадукцыя завозіцца цяпер у Ліду з Гродна і Навагрудка.

ФУТБОЛ. Эдуард Малафееў назваў кандыдатаў на адборачныя матчы чэмпіянату свету па футболе са зборнымі Польшчы і Арменіі. Перадматчавы збор футбалістаў нацыянальнай зборнай пачнецца 2 кастрычніка ў Стайках пад Мінскам. Пасля першага тура зборныя Беларусі і Польшчы — лідэры ў сваёй адборачнай групе. Беларусы перамаглі дома каманду Уэльсу — 2:1, а палякі ўдала згулялі ў гасцях з украінцамі — 3:1.

ХИТ-ПАРАД ГЛУПОСТИ

ДЕФИЦИТ

«В городе очень мало депутатов».

(Т. Филимончик, председатель Советского райисполкома Гомеля, «АТН», 27.09.00)

КАПИТАЛ

«Чтобы их [советов] интеллектуал использовался для повышения доходной части бюджета».

(П. Шипук, председатель Совета республики, «Политические диалоги», 25.09.00)

СПЕКУЛЯНТЫ

«Осталась самая малость — научиться дороже торговать».

(А. Лукашенко, президент РБ, визит на завод «Красный борец», 22.09.00)

15 ОКТЯБРЯ

СОБАКА БЫВАЕТ КУСАЧЕЙ

Александр Сдвижков

Не только в Минске, но и в Борисове избиратели собираются бойкотировать депутатские выборы. 22 сентября полсотни жильцов двух борисовских девятиэтажек собрали возмутительные подписи и устроили несанкционированный пикет.

В Борисове поводом для несанкционированного пикета жителей двух панельных домов стали перманентно текущие стыки и крыша. Причем в отдельных подъездах течет с девятого по первый этаж. В квартирах пластами отваливается штукатурка, замыкает электропроводка, сгорают лампочки и телевизоры.

Борисовские власти не спешат спасать жильцов и пока еще жилой фонд от пожаров и потопов. В горжилкомхозе считают еще худшим бедствием капремонт этих аварийных домов по улице Гагарина. Поэтому жилищные чиновники предпочитают отделываться отписками.

Но накануне чудовищно важной государственной акции в виде палатных выборов, жильцы домов с протечками решили, что их час настал. Ведь когда-то советский народ, недовольный удовлетворением своих возрастающих потребностей, очень любил угрожать начальникам неучастием в выборах всяких советов трудящихся депутатов.

Бэсэсэровские времена далече, но нынешние начальники, как встарь, стремятся обеспечить максимальный процент проголосовавших за кандидатов единого блока президентской вертикали. А по сему, чтобы привлечь внимание градоначальства, жертвы борисовской домостроительной индустрии выступили в самой резкой форме против выборов.

Жильцы, пикетировавшие свои дома, обрядили в красные трусы и зеленую футболку боксерку Джесси. Собаке одеяние государственной расцветки пришлось по вкусу, чего не скажешь о ее хозяевах. По мнению коммунальных страдальцев, жизнь у них «*собачья*», и на эти «*собачьи*» выборы они не пойдут.

Ни один из претендентов на депутатство, баллотирующихся по Борисовскому городскому избирательному округу, перед пикетчиками не появился. Видимо, кандидатам не хотелось раздавать обещания в стиле президента Лукашенко, *а президентскими возможностями они не располагают*.

Вместо разговоров с озверелыми избирателями кандидаты в депутаты предпочли дебаты с интеллигентными и симпатичными журналистками газеты «Борисовский курьер». Хорошо поговорили о политике. Даже внесли свой вклад в развитие политологии. Сообща придумали некую «*президентскую*» форму правления. ■

КОНФЕРЕНЦИЯ

МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ

В Международном образовательном центре 25 сентября состоялась международная конференция «Беларусь — модели будущего». На ней группа под руководством экс-спикера Верховного Совета Мечислава Гриба представляла второй, переработанный вариант концепции развития Беларуси. Напомним; что впервые проект концепции «Стратегия для Беларуси» обсуждался на международной конференции в марте. Тогда известные экономисты и политологи высказали ряд замечаний и предложили доработать концепцию.

Нынешняя конференция ставила своей задачей обсудить лишь часть подготовленной концепции, касающуюся моделей развития Беларуси. Лидерам ведущих политических партий страны было предложено выступить со своей оценкой концепции, что они и сделали. Свои замечания разработчикам высказали Павел Данейко (ОГП), Владимир Нистюк (БСДП), Юрий Ходыко (БНФ), Олег Трусов (БСДГ). Довольно высоко оценили работу экспертов представители иностранных посольств в Беларуси. ■

АКЦИЯ

ЗА ЧТО БОРОЛИСЬ

Александр Кавальский

Штраф в размере двух минимальных заработных плат получили задержанные 24 сентября члены антифашистской группы «Чырвоны Жонд» за свою акцию «Освоение пространства».

Не попав на левацкие беспорядки в Праге, приуроченные к саммиту Всемирного банка и МВФ, белорусские анархисты решили протестовать против политики глобализации в Минске. Художественно-политическая акция «Освоение пространства» включала в себя оккупацию предназначенного под снос дома на улице Мясниковича и оживление его методами перфоманса, концерта и граффити. Вдохнув новую жизнь в аварийное здание, реаниматоры уже закрывали замок на двери, когда акцией заинтересовалась милиция. Шестеро участников были задержаны с применением силы. Из шестерых двое были журналистами, зря фиксировавшими, как оказалось, творческое действо на фото- и видеокамеру — фотопленка была засвечена, а видеозапись размагничена. Еще одну участницу, несовершеннолетнюю, передали родителям. Остальных, продержав около суток в Московском РОВД, оштрафовали за мелкое хулиганство, матерщину и оказание сопротивления при задержании. Возможно, наши власти так и не поняли, что ребята боролись с мировым империализмом. ■

15 КАСТРЫЧНІКА

ЗЯЛЁНАЕ СВЯТЛО

Ян Каліноўскі

Для сваіх надзейных прадстаўнікоў улады запалілі зялёнае святло на шляху да сваёй жа Палаты прадстаўнікоў. Віцебская вобласць у гэтым плане не выключэнне.

Каб, крый Божа, не дапусціць ненадзейных таварышаў, мясцовыя ўлады спачатку выкрэслілі са спісаў выбарчых камісій 107 прадстаўнікоў дэмакратычных партый, якія, дарэчы, прайшлі адмысловыя семінары і маюць пэўны вопыт у гэтай працы. Затое лекарам, выхавацелям, а таксама бэпэсээмаўцам і вертыкальшчыкам у камісіях заўсёды радыя.

Потым камісіі прыняліся за кандыдатаў у дэпутаты. Кажуць, што да некаторых акруговых выбаркамаў давялі загад правесці выбары ў адзін тур і з адпаведным вынікам на карысць «*правільнага*» кандыдата. Таму нявартымі ганаровага звання «*палатнік*» камісіі палічылі амаль усіх незалежных (чытай, «*ненадзейных*») кандыдатаў і без роздуму выключылі іх са спісаў, каб потым галава менш балела.

У ліку выкрэсленных апынуліся кіраўнік абласной арганізацыі АГП Г. Муратаў, беспартыйны В. Шчукін, прадстаўнік БСДП Ю. Лаўрэнаў. Пазней ЦВК палічыла рашэнне акруговай камісіі ў адносінах да Лаўрэнава памылковым і адмяніла яго. Аказваецца, гэтыя пісьменныя людзі нарабілі шмат памылак пры афармленні дакументаў.

Вось у цяперашніх палатнікаў з памылкамі ўсё добра. У тым сэнсе, што і на паперы, і ў галаве ўсё як след. Усёй сваёй папярэдняй працай В. Аляксандраў, В. Бурак і М. Бялоў заслужылі права прадстаўляць Віцебскую вобласць у палаце яшчэ раз. Па найвялікшаму жаданню асобных працоўных калектываў яны былі вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты (і ніякіх подпісаў збіраць не трэба). А мясцовыя сродкі масавай інфармацыі без усякіх прыкрасаў расказалі чытачам пра іх нястомную працу на заканадаўчай ніўцы Беларусі. Таму можна не сумнявацца ў тым, што для іх дарога ў парламент ужо адчынена. ■

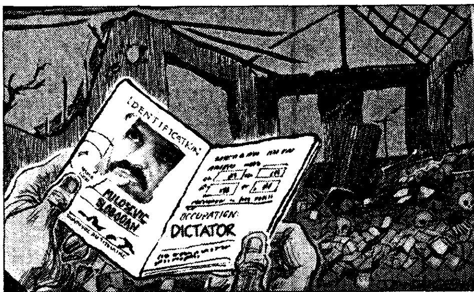
ПАРАЛЛЕЛИ

ЛЕКАРСТВО ОТ АВТОРИТАРИЗМА

Александр Сдвижков

Авторитаризм и демократия суть вещи несовместные. Эту политологическую теорему еще раз доказали сербские оппозиционеры на президентских выборах 24 сентября.

Не только политактив сербской оппозиции празднует поражение Слободана Милошевича на выборах президента Союзной Республики Югославия. Абсолютное большинство сербов считает, что де-факто победил Воислав Коштуница. Хотя де-юре еще предстоит второй тур голосования, и Милошевич должен расстаться с президентскими полномочиями летом будущего года.

Ничто не могло поколебать позиции великосербского каудильо Милошевича. Развал экономики страны, четыре проигранных войны, мощное давление мирового сообщества лишь укрепляли диктатуру. Только демократическое волеизъявление сербов помогло им продвинуться по пути избавления от посткоммунистического диктатора.

Для приверженцев авторитарных принципов итоги голосования 24 сентября весьма неутешительны. Уходит один из одиознейших диктаторов планеты. Слободан Милошевич давно уже стал притчей во языцех всего цивилизованного мира — наряду с Муаммаром Каддафи, Садамом Хусейном и Александром Лукашенко.

Отныне очередь за белорусским президентом. Тем паче, Лукашенко тоже собирается устроить президентские выборы. А наш диктатор играет в демократию гораздо больше и чаще, чем его друг Слободан.

Белорусским оппозиционерам осталось воспользоваться сербским лекарством от авторитаризма. Рецепт его прост: выдвинуть реальную альтернативу в виде единого кандидата всех недовольных правлением Александра Лукашенко. Иначе белорусский каудильо будет царствовать не 13 лет, как Слободан Милошевич, а намного больше.

Фигура единого кандидата от белорусской оппозиции должна, подобно Воиславу Коштунице, устраивать и варварский Восток, и цивилизованный Запад.

Москва уже сегодня согласна на всестороннюю поддержку альтернативы белорусскому каудильо. Заморожена интеграция по модели Ельцина-Лукашенко. Даже выборы депутатов в так называемую «Союзную палату представителей» в Кремле и в Охотном ряду рассматриваются как способ «приучить белорусов к демократии».

С российским подходом согласна и Европа. Еще на питерской встрече с Тони Блэром Владимир Путин отмежевался от Милошевича, свалив всю вину за косовский авантюризм России на престарелого Ельцина и красно-коричневую Думу. Затем Москва поочередно обласкала вождей сербской оппозиции. Результат не замедлил проявиться. Вскоре жесткая критика России за чеченские зверства уступила место благожелательному пониманию проблем борьбы с исламским терроризмом.

Если в белорусском вопросе Европа окажет на Россию подобное давление, то уже через год Беларусь будет без Лукашенко. А российско-белорусский союз постигнет участь остатков Югославии царя Александра и маршала Тито. Ведь ныне от Сербии отделяется не только Черногория, но и Воеводина. ■

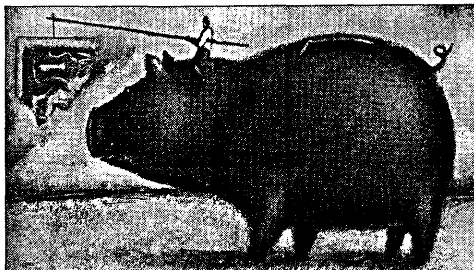
FROM BYELORUSSIA WITH LOVE

ДАРЭМНЫЯ СПАДЗЯВАНЬНІ

Таццяна Папова

Чарговая восеньская сустрэча кіраўніцтва Сусьветнага банку й Міжнароднага валютнага фонду згуртавала ў Празе больш як 15 тысяч дэлегатаў ад краін-удзельніц і лепшых эканамічных экспэртаў.

Такія сустрэчы праводзяцца штогод, прычым два разы запар у Вашынгтоне, а на трэці год — у краіне, якая дачакалася ганаровага права прымаць у сябе грантадаўцаў і эканамічных экспэртаў. Абраньне для сёлетняе сустрэчы чэскае сталіцы сьведчыць аб прагрэсе, дасягнутым дзяржавай у разьвіцьці трывалай дэмакратыі й рынкавай эканомікі за апошнія 11 год.

Імклівы рост коштаў на нафту на сусьветных рынках зрабіў паліўны крызыс, бадай, галоўнай тэмай перамоў паміж удзельнікамі сустрэчы. Урады большасьці эўрапейскіх краін паклапаціліся аб выгаднасьці імпартаваньня з-за мяжы нафтавае сыравіны. Цяпер, калі імпартэры чорнага золата ня здольныя забясьпечваць сусьветныя патрэбы на ранейшых умовах, востра паўстала праблема распрацовак новых радовішчаў сыравіны. Такія праекты вымагаюць велізарных інвэстыцый. Таму цяпер кіраўніцтвы *большасьці краін* маркуюць скарыстацца са стратэгічных запасаў нафты, каб паменшыць кошты на паліва для шараговых спажыўцоў. Але рэзэрвуары не бяздонныя, таму неўзабаве давядзецца ствараць новыя нафтаздабываючыя кампаніі.

Напярэдадні глябальнага сходу была прэзэнтавана справаздача Сусьветнага банку аб сусьветным разьвіцьці 2000–2001 году «Барацьба зь беднасьцю». Пасьля азнаямленьня з гэтым дакумэнтам, шмат хто з удзельнікаў праскае сустрэчы сур'ёзна задумаўся аб праблемах беднасьці й галечы ў сьвеце. Адмысловы даклад Сусьветнага банку закрануў пытаньні вырашэньня эканамічных праблем ва Усходняй Эўропе й краінах СНД. Прэзыдэнт Сусьветнага банку Джэймс Вульвэрсан вызначыў мэтай дакладу дапамогу ў лепшым і глыбейшым усьведамленьні таго, чым ёсьць беднасьць, і што становішча яе перадумовамі, а таксама прапанову мэраў, што павінны садзейнічаць стварэньню сьвету, вольнага ад беднасьці ва ўсіх яе праявах.

Адлаведна дадзеным Сусьветнага банку, 2,8 мільярда чалавек жывуць меней чым на 2 амэрыканскія даляры ў дзень. Амаль палова зь іх мусіць траціць не больш аднаго даляра ЗША ў суткі. Наша дзяржава таксама ўважаецца за бедную краіну. Колькасьці беларусаў, існуючых у такіх жабрацкіх умовах, вар'іруецца ад 44 да 52 адсоткаў, у залежнасьці ад гарадзкіх ці вясковых умоў жыцьця. Міністар эканомікі Шымаў неяк заявіў, што крытэры, якімі карыстаюцца міжнародныя фінансавыя структуры, неаб'ектыўныя. Яго ўстанова распрацавала ўласны спосаб вызначаць становішча чалавека адносна рысы беднасьці. Парытэт пакупніцкае здольнасьці ў нашай краіне складае 510 USD штомесяц. Таму жаліцца беларусам няма чаго.

Галоўны эканаміст і старэйшы віцэ-прэзыдэнт Сусьветнага банку Нікалас Стэрн прапанаваў агульны альгарытм дзеяньняў для выхаду з галечы й вываду эканомікі з занепаду. Па яго меркаваньні, пашырэньне агульных эканамічных магчымасьцяў — то бок, забесьпячэньне росту, пладамі якога здолее непасрэдна скарыстацца несамавіты народ, — як і раней, мае вырашаючае значэньне. Для гэтага, у сваю чаргу, патрэбныя рынкавыя рэформы, інстытуцыянальнае разьвіцьцё й інвэстыцыі ў сыстэмы ахоўы здароўя і адукацыі, а таксама ў разьвіцьцё інфраструктуры.

Беднасьць ня ёсьць нечым непазьбежным. Скарачэньне галечы вымагае хуткага эканамічнага росту на шырокай базе. Гэта прывядзе да зьяўленьня новых працоўных месцаў, павышэньня заработнае платы й паляпшэньня сытуацыі зь дзяржаўнымі даходамі. Для дасягненьня гэтае мэты неабходна палепшыць умовы для інвэставаньня й стварэньня новых прадпрыемстваў, асабліва малых. Малы й сярэдні бізнэс ёсьць галоўнай крыніцай эканамічнага росту ў найбольш разьвітых краінах зь пераходнай эканомікай. Значная ўвага ўрадаў мусіць скіроўвацца на абарону беднага насельніцтва.

На словах кіраўніка прадстаўніцтва Сусьветнага банку ў РБ Сяргея Куліка, беларуская дзяржава праяўляе вельмі актыўны клопат аб бедным насельніцтве. Больш як 50 адсоткаў бюджэту штогод накіроўваецца на сацыяльныя патрэбы. Тым ня менш, з кожным годам колькасьць незаможных насельнікаў краіны павялічваецца. Таму цяпер перад кіраўніцтвам й урадам рэспублікі пастаўлена задача: прасачыць, ці дастаткова рацыянальна гэтыя грошы выкарыстоўваюцца.

Сусьветны банк прапанаваў назіраць за разьмеркаваньнем грошай і дынамікай макраэканамічных паказальнікаў разам. Нічога крыўднага для Шымава тут ня мусіць быць. Безьліч краін удзельнічаюць у праграмах Сусьветнага банку, не патрабуючы грошай. Гэта велізарны дыстыплінуючы фактар.

Беларуская дэлегацыя накіравалася ў Прагу, каб актывізаваць узаемадачыненьні зь Міжнародным валютным фондам і Сусьветным банкам. Яна спадзяецца, што міжнародныя фінансысты возьмуць да ўвагі жорсткую манетарную й бюджэтную палітыку беларускага ўраду, пазытыўныя стаўкі рэфінансаваньня Нацбанку, рэгулярную аплату Нацбанкам жа дэфіцыту бюджэту й аб'яднаньне афіцыйнага й рэальнага курсаў USD. Усе гэтыя дасягненьні пераконваюць нашых дэлегатаў у рэальнасьці атрыманьня тэхнічнага крэдыта ці ўдзела ў якой-небудзь праграмы.

Глябальныя ж фінансавыя структуры зь вялікім энтузыязмам разьбіраюцца з голадам у Афрыцы й азыяцкім эканамічным крызысам. На намесьніка беларускага прэм'ера Навіцкага зьвярнуў увагу толькі віцэ-прэзыдэнт Сусьветнага банку рэгіёну Эўропы й Цэнтральнае Азыі спадар Лін. У часе сустрэчы была дасягнута дамоўленасьць аб кароткатэрміновай неафіцыйнай праграме без фінансаваньня. Па яе выніках можна будзе весьці гаворку аб супрацоўніцтве на ўмовах пагадненьня stand-by. Разьлікі па ўмовах такога пагадненьня пачынаюцца праз 2 гады й тры месяцы пасьля пазыкі. Агульны час для выплаты ўсяе сумы — 4 гады. Апошні раз Беларусь атрымлівала грошы па лініі *stand-by* у лістападзе 1996-га году. З запланаваных 196 зь лішкам мільёнаў дзяржава атрымала толькі 50. Пасьля гэтага ў нацыянальнай эканоміцы пачаўся такі вэрхал, што фінансаваньне перапыніні. Цяпер жа пра крэдыты можна будзе размаўляць, калі Беларусь саступіць каму-небудзь сваё першае месца на постсавецкай прасторы па тэмпах інфляцыі.

Вандроўка ў Чэхію для дэлегацыі Навіцкага будзе мець плён ва ўсялякім выпадку. На такіх сустрэчах вырашаюцца тыя пытаньні, па якіх немагчыма было дамовіцца з місыянэрамі ад Сусьветнага банку й МВФ на працягу года. Пакуль беларусы могуць ціха радавацца толькі праграме грантавых сродкаў, распачатай увесну італьянскім прадстаўніцтвам і Сусьветным банкам. Гэтыя структуры ажыццяўляюць мэтадалягічную дапамогу Міністэрствам статыстыкі і сацыяльнай абароны. ■

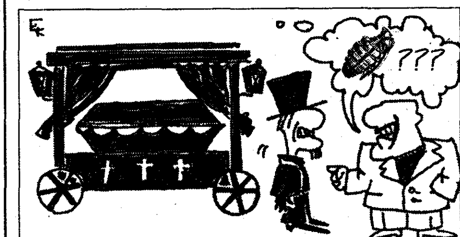
ПО СТРАНАМ И КОНТИНЕНТАМ

США. В одном из роликов кандидата в президенты США Буша-младшего, критикующем план его соперника-демократа Эла Гора по реформированию системы здравоохранения, на 1/30 секунды появилось слово «крысы». Этим эпитетом создатели ролика воспользовались, чтобы постращать зрителей, на чьи плечи Гор возлагает выполнение своей реформы. Когда уловку обнаружили, разразился скандал с обвинениями Буша в попытке воздействовать на подсознание избирателей. Это разоблачение — еще один случай в веренице неудач, постигших кампанию Буша. Результат налицо: если еще в начале августа Буш-младший уверенно лидировал, то сейчас, за 40 дней до выборов, он стабильно отстает от Гора.

ФРАНЦИЯ. Жозеф Бове, лидер французский фермеров, разрушивший в родном городке закусочную МакДональдса, приговорен к одному году тюремного заключения. Это новость вызвала приступ ярости у противников глобализации. Накануне открытия Олимпиады они организовали в Мельбурне массовые беспорядки.

КИТАЙ. В провинции Фудзянь на скамье подсудимых оказались 200 аппаратчиков из местного обкома. Китайские гдляны-ивановы раскопали факты коррупции и незаконной торговли иномарками. Почти всем, проходящим по делу, грозит высшая мера.

ИНДИЯ. В Бомбее страшно выходить на улицу. Идут разборки между городскими бандами. Все началось в Таиланде, где бомбейский авторитет Шхота Рахан был тяжело ранен шестью неизвестно откуда взявшимися киллерами. Сам дон спасся, спрыгнув с балкона, но погибли его дочери, жена и заместитель. Ответственность за нападение взял на себя лидер другой банды Шакел, с которым Рахан не может поделить наркорынок.

ПАЛЕСТИНА. День 13 сентября должен был стать судным для израильтян. В этот день Ясир Арафат намеревался провозгласить независимость Палестины, что непременно послужило бы знаком к арабским выступлениям. Однако по просьбе Сирии, спонсирующей ООП, решено праздник перенести. Новый День независимости назначен на 15 ноября.

УКРАИНА. На Украине громкое похищение. Пропал Георгий Гонгадзе — редактор интернет-газеты «Украинская правда». Среди подозреваемых — фаворит Кучмы олигарх Волков, на которого накануне Георгадзе опубликовал компромат. Другие полагают, что Волков не неврастенник, воюющий с властью. По версии властей, Георгий решил своим исчезновением сделать промоушен изданию, либо поехал воевать в Ичкерию.

СТАТЫСТЫКА

МІНІСТЭРСКАЯ ШЧОДРАСЬЦЬ

Тацьцяна Папова

Супрацоўнікі беларускага Міністэрства сацыяльнае абароны ўсьведамілі нарэшце, што самі яны з праблемамі пэнсыянэраў справіцца ня здолеюць. Вырашыўшы павучыцца на досьведзе замежных калег, яны накіравалі сваіх прадстаўнікоў на адмысловы сэмінар у Вену. Шчасьлівыя навучэнцы ў захапленьні распавядалі пра архітэктурную раскошу, шматлікасьць вышталцоных помнікаў і менш радасна параўноўвалі сацыяльную абароненасьць беларускіх старых з аўстрыйскімі гарантыямі спакойнае восені жыцьця.

У верасьні быў зарэгістраваны 1 595 180-ы беларускі пэнсыянэр па ўзросьце. Даходы пятае часткі насельніцтва нашае краіны абумоўлены стажам і заработнай платай на момант выхаду на заслужаны спачын. У залежнасьці ад гэтых двух фактараў пэнсыянэр мусіць атрымліваць ад 16 881 «зайчыка» (у выпадку, калі чалавек даслужыўся да ганаровага дворніка раёну) да 46 360 BYB (калі стаж перавышае сорак гадоў, а заробак мае індывідуальны каэфіцыент, большы за чацьверку). Індывідуальны каэфіцыент паказвае, у колькі разоў сярэдняя заробкі на пэўнай пасадзе меншыя за прыбытак ад працы на гэтай пасадзе канкрэтнага чалавека.

У сярэднім штомесячныя выплаты пэнсыянэрам складаюць крыху больш за 30 тысяч BYB. Калі ж стары ня мае родных ці зьяўляецца інвалідам 1 групы, ён атрымлівае права на дадатковыя 50 адсоткаў ад мінімальнае пэнсыі. Падаецца, дзяржава праявіла ўрэшце шчодрасьць. Але панятак «мінімальнае пэнсыі» адрозьніваецца ад панятку «мінімальнае атрыманае пэнсыі». Віртуальная мінімалка складае толькі 7 468 разьліковых білетаў. Астатняе да грашовых выплат старым дадаецца з фонду сацыяльнага забесьпячэньня. Гэты фонд напаўняецца сродкамі працоўнага цяпер народу й яго наймальнікаў. А пытаньнямі выкарыстаньня сродкаў гэтага фонду займаецца ўрад.

Для пэнсыянэраў, аб якіх няма каму паклапаціцца, у краіне створаныя 24 адмысловыя інтэрнаты й 3 тэрытарыяльныя цэнтры. Такім чынам, восень свайго жыцьця можна правесьці з такімі ж адзінокімі бабулькамі й дзядулькамі, разам адсочваючы падзеі ў сонечнай Санта-Барбары. У такіх установах старым мусяць забясьпечваць харчаваньне, медыцынскае абслугоўваньне і ўсё, што неабходна чалавеку ў паўсядзённым жыцьці. Акрамя таго, жадаючыя адпачыць у адным зь дзяржаўных санаторыяў будуць усьцешаны выкананьнем сваёй заявы на працягу двух гадоў.

У межах сумеснага праекту Сусьветнага банку й ураду, які тычыцца ўдасканальваньня палітыкі й аналітычных функцый Мінсацабесьпячэньня, зь 1 студзеня наступнага году распачнецца шырокая практыка адрасные сацыяльнае дапамогі пэнсыянэрам. Даход старога, які жадае атрымаць дадатковае фінансаваньне, ня мусіць перавышаць 50 адсоткаў гарантаванага бюджэту спажывецкага мінімуму. У якасьці крытэра выкарыстоўваецца сукупны даход пэнсыянэра за тры месяцы, што папярэднічаюць моманту падачы заявы. Па інфармацыі кіраўніка эксьпэрымэнтальнага праекту ў Першамайскім раёне сталіцы Аляксандра Дзямідава, гарантаваны бюджэт спажывецкага мінімуму ў апошнім квартале складаў 29 872 BYB. Адсюль, фінансавая дапамога дзяржавы абмяжуецца розьніцай паміж паловай гэтае сумы й пэнсыяй. Пры гэтым улічваюцца й іншыя сацыяльныя льготы. Калі іх сума ў сукупнасьці з пэнсіяй усё ж большая за 15 тысяч, аб адраснай дапамозе нават і заікацца ня варта. ■

СУДЬБА ЧЕЛОВЕКА

АЗІНОТА ВА ЎТУЛЬНЫМ ДОМЕ

Ірына Віданава

86 гадовая бабуля аднаго майго прыяцеля — Штэфана зь нямецкага гораду Майнц — у гэтым годзе пераехала жыць у дом састарэлых і пакінула свой дом унуку. Яе сын (бацька Штэфана) жыве ў суседнім доме. Па сутнасьці, гэта нават ня розныя дамы, а дзьве паловы аднаго з асобнымі ўваходамі.

Штэфан кажа, што бабуля ў свае сталыя гады — вельмі бадзёрая, актыўная і сучасная, і таму, хаця ён вельмі ўдзячны ёй за такі шыкоўны падарунак, як дом, яму ўсё адно вельмі цяжка прымірыцца з бабуліным рашэньнем. Адчуўшы па тону Штэфана, што ў яго вельмі цёплыя адносіны з бабуляй і што ён сапраўды сумуе, і ў той жа час разумеючы ўсю далікатнасьць сытуацыі, я ўсё ж такі не вытрымала і запыталася, чаму ўсё ж такі бабуля пераехала ў дом састарэлых? І пачула зусім нечаканы для сябе адказ: «Ёй стала складана прыбіраць двухпавярховы дом, а яна звыклася ўсё рабіць сама й ня любіць, калі мы ёй дапамагаем па гаспадарцы».

Панясьце сям'і адыгрывае ў жыцьці немцаў даволі значную ролю. Аднак сямейная еднасьць мае, хутчэй, характар духоўны, чым фізычны, як гэта часьцей за ўсё здараецца з-за сацыяльнай неўладкаванасьці й асабліваcьцяў мэнталітэту ў нас. Дзеці даволі рана адасабляюцца ад бацькоў, зьязджаючы вучыцца ў іншы горад альбо краіну, і ўсваю чаргу старыя імкнуцца быць як мага болей незалежнымі ад сваіх дарослых дзяцей ці ўнукаў. Сыходзячы на пэнсыю, пажылыя немцы пачынаюць актыўна вандраваць, бо дагэтуль па-просту не было часу. Аднак вандроўкі вандроўкамі, а гады паступова бяруць сваё. Становіцца цяжка самастойна сябе абслугоўваць, хадзіць па пакупкі, сутракацца зь сябрамі. Старасьць ёсьць старасьць, нават у эканамічна пасьпяховай Нямеччыне. Але ў развітай дзяржаве значна больш клапоціцца й паважаюць старэйшае пакаленьне, бо акрамя духоўнай патрэбы грамадзтва тут мае яшчэ й магчымасьці дзеля гэтага.

Рашэньне пераехаць у Дом састарэлых у Нямеччыне можа прыняць толькі той, хто там зьбіраецца жыць. Толькі ў тым выпадку, калі стары чалавек не можа сьвядома адказваць за свае рашэньні, прызначаецца апякун. Відавочна, вельмі добра ў нашай краіне выпадкі, калі дзеці ці ўнукі здаюць сваіх бацькоў у інтэрнаты састарэлых, выключаныя яшчэ й таму, што пражываньне ў нямецкім доме для састарэлых каштуе нават па тамашніх стандартах даволі дорага, і аплочвае яго альбо сам жыхар, альбо яго сям'я. Дзяржава бярэ на сябе толькі страхоўку, якая далёка не пакрывае ўсе выдаткі.

Такія дамы ёсьць практычна ва ўсіх нямецкіх гарадах. Яны могуць быць як дзяржаўнымі, так і прыватнымі, але кошты на пражываньне, гэтак жа як умовы й паслугі, у іх практычна аднолькавыя. Дамоў падобнага тыпу сёньня ў Нямеччыне даволі шмат, аднак вольныя месцы ў іх ёсьць не заўсёды. Попыт вялікі. Такім чынам, патлумачыла нам дырэктарка аднаго з прыватных дамоў састарэлых у Майнцы, людзі сталага веку заходзяць ня толькі сваю самастойнасьць, але й набываюць новых сяброў сярод равесьнікаў. Камфорт узаемаразуменьня дапаўняецца пастаянным мэдычным наглядам, магчымасьцю харчавацца ў адмысловай рэстарацыі, карыстацца паслугамі прыбіральшчыц і т.п. Адным словам, жыцьцё пажылых людзей выходзіць як бы на новы віток. Часам нават складваюцца новыя сямейныя пары.

Дом састрэлых у Нямеччыне радыкальна адрозьніваецца ад нашага ўяўленьня аб падобных установах. Насамрэч, гэта комплекс зь некалькіх пабудоваў, што знаходзяцца ў цэнтры гораду й ніяк ад яго не адасобленыя. Усе будынкі ўнекалькі павярхаў, два зь якіх — кватэрнага тыпу, адзін — шпітальнага. Асобныя кватэры прызначаныя для пажылых людзей, якія ня маюць цяжкіх захворваньняў. Яны самі абстаўляюць свае кватэры мэбляй, ня маюць ніякага распарадку, могуць трымаць хатніх жывёлаў. Аднак тут ёсьць свая рэстарацыя, цырульня, лекар, прыслуга й сацыяльныя работнікі, якія арганізуюць культурнае жыцьцё. Зьнешне гэты дом адрозьніваецца ад звыклых нам шматпавярховак толькі сваёй сучаснасьцю, ахайнасьцю й наяўнасьцю вялікай колькасьці вельмі ветлівых старых.

У доме шпітальнага тыпу жывуць старыя людзі з хваробамі рознай цяжкасьці. Палаты на аднаго чалавека, самае сучаснае абсталяваньне, пашыраны мэдычны і абслугоўваючы пэрсанал. Праяўляючы клопат пра старых, немцы не забываюцца і на маладых людзей, якія складаюць большую частку супрацоўнікаў шпіталю. Усё аўтаматызавана, уручную не даводзіцца нават прыўздымаць лежачых хворых.

Але ёсьць і праблемы. Дырэктарка ўсе таго ж дому састарэлых у Майнцы паскардзілася нам, што праца ў такіх установах ня вельмі высока аплочваецца, а патрабаваньні да складу супрацоўнікаў з боку дзяржавы вельмі жорсткія. Увесь мэдычны пэрсанал мусіць мець вышэйшую адукацыю, а 60 працэнтаў абслугоўвачога (нянечкі, па-нашаму) — дыплём аб заканчэньні спэцыяльных двухгадовых курсаў сацыяльных работнікаў. Укамплектаваць такім чынам працоўны калектыў у доме састарэлых нават у Нямеччыне даволі цяжка, бо праца ўсё роўна вельмі складаная й фізычна й маральна.

Другая прабема маральнага кшталту. Адзінота старасьці. Адносіны паміж пэрсаналам і насельнікамі сяброўскія, і па вачах самых хворых бачна, як яны радыя паразамаўляць з завітаўшым да іх у пакой супрацоўнікам дому. Ну а з сем'ямі якія зносіны? Само сабой сарвалося пытаньне: «*Ці часта наведваюць старых іх родныя й блізкія?*» У адказ пачулі сумнае: «*Па-рознаму*». Бывае і так, што ў старых увогуле не засталося родных, як, напрыклад, у 90 гадовай жанчыны, у якой год таму здарыўся інсульт і на гэтай глебе разьвілося нейкае сур'ёзнае псыхічнае захворваньне. Яна выдатна ўсё чуе, але практычна не адкрывае вачэй і зусім ня можа размаўляць, гэтаксама як самастойна прымаць ежу. Яе кормяць праз спэцыяльную трубку адмысловым растворам, ад чаго ў яе выдатныя валасы й колер скуры. Яе адзіная сястра памерла гэтая вясной, але лекары ня кажуць пра гэтай хворай, каб не нэрваваць. Мы запыталі, як доўга такім чынам можна падтрымліваць жыцьцё. Доктар адказаў, што гэта можа працягвацца пяць-дзесяць гадоў.

Старасьць і адзінота — праблемы старых як сьвет. Праблема штучнага падтрыманьня жыцьця — пастаўлена здабыткамі цывілізацыі. Ці могуць адныя людзі вырашаць за іншых, жыць ім або не? Ці гэта прэрэгатыва Бога? Нямецкае грамадзтва не знайшло адказу на гэтае ды іншыя падобныя пытаньні. І таму шчымяць сэрца, калі бачыш старасьць — неад'емную частку чалавечага шляху, памежжа зямнога й невядомага. ■

ДЗЕНЬ САСТАРЭЛЫХ

ПАНИ ВАНДА

Евгений Усошин

Каждый раз, когда приходишь в дом семьи Скуратович, чувствуешь себя очень комфортно и уютно. Чувство глубокого покоя и душевной теплоты разлито в самой атмосфере этого дома. Кажется, можно просидеть вечность за чаем на маленькой кухне или слушать рассказы хозяйки про свою жизнь, сидя на диване. А жизнь у нее была наполнена разными событиями: и ужасными, и героическими, и радостными.

Ванда Скуратович родилась в Западной Беларуси «за польскім часам». Семья ее была глубоко верующая, католическая. Веру она впитала с молоком матери, и именно эта вера вела ее через всю жизнь. Воссоединение двух частей Беларуси не принесло ей, еще очень молодой, большой радости. Новая власть не жаловала религию и церковь. Пани Ванда до сих пор называет это воссоединение оккупацией. Через пару лет на смену советской пришла оккупация немецкая.

Возле их деревни находился лагерь, куда сгоняли всех окрестных евреев. Часто зимой их заставляли купаться в реке. Евреям помогал местный ксендз. Он передавал продукты в лагерь, брал евреев к себе, якобы на работу, чем часто освобождал от непосильного труда в другом месте. В один ужасный день все евреи из этого лагеря были уничтожены. Их расстреляли и закопали в одной огромной яме. Местные жители еще несколько дней видели шевелящуюся землю на месте преступления — это раненные пытались выбраться из братской могилы.

Некоторым людям перед экзекуцией удалось из лагеря бежать. Местные жители, бывшие соседи, относились к ним по-разному, некоторые предлагали еду и просили быстро уходить. За укрывательство евреев полагалась смертная казнь. Некоторые пробовали выдать их немецким властям. Однажды беглецы, а их было четыре человека, пришли на хутор к Анишкевичам. Была зима, и беглецов решили оставить у себя в доме. Под полом выкопали землянку, кое-как приспособив ее под жилье. Летом они жили в сарае. Еду приходилось им носить таясь. Про то, что в доме матери и сестер прячутся евреи, не знал даже ее женатый сын, живший неподалеку. После окончания войны спасенная еврейская семья уехала в Польшу, потом в Германию, оттуда в Америку.

Спасенные Вандой Скуратович-Анишкевич и ее семьей люди до сих пор вспоминают ее. Вспоминают не только они, но и все их дети, внуки и правнуки. На фотографии всех потомков четырех спасенных евреев стоит более полусотни улыбающихся человек. Их могло бы не быть, если бы не пани Ванда.

В 1944 году Ванда Скуратович попала в партизанский отряд. Пошла она туда не добровольно, а потому что «*так сложилась ситуация*». Четыре месяца, проведенные в отряде, не оставили у нее приятных воспоминаний. Отсутствие дисциплины и распущенность всех, от командиров до рядовых партизан. В то время жизни ее угрожала опасность не столько от немцев, сколько от своих партизан, некоторые из которых были бывшими заключенными.

На смену немецкой оккупации опять пришла власть советов. Ванда пошла преподавать в школу. Но долго ей там работать не довелось: система преподавания в школе требовала воспитания атеистического мировоззрения в детских головах и душах. Верующая-католичка, она не могла учить тому, во что не верила сама, называть белым то, что являлось черным. Это был ее первый поступок, противостоящий целой системе, формально устанавливавшей равенство всех людей вне зависимости от религиозных убеждений, а фактически — неприкрыто преследовавшей религию.

Самое главное дело, которому Ванда Скуратович посвятила себя, было открытие в Минске католического храма. Активная борьба за легальное отправление в Минске католических богослужений велась больше десяти лет. Эти десять лет — постоянные поездки в Москву, бесконечное писание всевозможных просьб, жалоб и иных челобитных. Кому только не писано в те времена, начиная от союзного генерального прокурора Руденко, маршала Гречко и самого Брежнева и заканчивая первым секретарем КПБ Машеровым и разными мелкими советскими чиновниками по делам религии.

Минские католики в то время собирали по несколько тысяч подписей за разрешение открыть костел. С этими подписями они ходили от горисполкома к райисполкомам и назад. Потом ездили за правдой в Москву, а после возвращения — опять по местным бюрократам. А в воскресенье все ехали в костел в Красное или в Раков. Часто богослужения проходили прямо на квартирах, куда подпольно приезжали священники из разных уголков Беларуси, из Литвы и Латвии. Несколько раз святую литургию не удавалось провести из-за того, что собрания накрывала милиция.

Активная деятельность католиков никогда не оставалась без внимания органов безопастности и внутренних дел. Ванду Скуратович частенько вызывали для разнообразных бесед. Активно прорабатывали и ее детей, чтобы те образумили слишком активную мать. А дети не считали, что вправе перечить матери в таком деле.

В доме у пани Ванды много лет была каплица, в которой находились святые тайны. Многие священники отправляли службу Божию у нее дома. На службы приглашались самые близкие знакомые, после окончания службы ксендз ехал дальше, в следующий подпольный храм.

Она часто улыбается, когда рассказывает про свою жизнь. Про то, как ксендз предупреждал о своем приезде в Минск телеграммой условным текстом, мол, он едет на рыбалку. Про то, как ради вящей конспирации белостокского епископа в письме они называли тетя Гэля. Как она работала на киностудии «Беларусьфильм» и угрожала режиссеру фильма «Христос приземлился в Гродне» небесной и земной карой за насмешки над религией. Она любит добрым словом вспомнить Машерова. После очередного письма к нему в Минске впервые с послевоенных лет разрешили открыть костел — Кальварию. Еще раньше, во время войны, он перевел ее из одного партизанского отряда, где ей стало невмоготу жить, в другой.

Отмеченная званием «праведник народов мира», она продолжает жить так, как и жила всю жизнь — мужественно и просто. С глубокой верой в Бога и добро, которым она делится с ближними.

ПОСТАЦІ

СВЯТЛАНА АЛЕКСІЕВІЧ: «Я — СВАБОДНЫ ЧАЛАВЕК У НЕСВАБОДНАЙ КРАІНЕ»

Таццяна Антанава-Мельяновіч

Днямі пакідае Беларусь вядомая беларуская пісьменніца, аўтар кніжак-хронік нашага часу «У вайны — не жаночае аблічча», «Апошнія сведкі», «Цынкавыя хлопчыкі», «Зачараваныя смерцю», «Чарнобыльская малітва» Святлана Алексіевіч. Атрымаўшы стыпендыю пісьменніцкай арганізацыі, што існуе ў структуры Еўрапарламента, яна ад'язджае на два гады ў Еўропу — спачатку ў Італію, потым у Францыю, дзе будзе працягваць працу над новай кнігай.

Напярэдадні ад'езду пісьменніцы ў рамках міжнароднай канферэнцыі «Жанчына. Планета. Будучыня» прайшла прэзентацыя яе апошняй кнігі, упершыню выдадзенай на радзіме на беларускай мове фондам «Гронка» пры падтрымцы Пастаяннага прадстаўніцтва ААН у Беларусі, праграмы Matra пасольства Нідэрландаў у Польшчы і нямецкай грамадскай ініцыятывы «Жыццё пасля Чарнобыля». Кніга, дарэчы, дагэтуль выйшла ў 14 краінах свету, дзе стала бестселерам. На Беларусі творы Святланы Алексіевіч ні разу не выдаваліся пры цяперашняй уладзе. «Чарнобыльская малітва» выйшла невялікім тыражом усяго 1500 экземпляраў і будзе бясплатна перададзена бібліятэкам, а таксама ліквідатарам аварыі на ЧАЭС.

АБ САМАРЭАЛІЗАЦЫІ ПАКАЛЕННЯ

— Святлана, віншую Вас з доўгачаканым выданнем «Чарнобыльскай малітвы» на беларускай мове. Мы з Вамі з аднаго пакалення, народжанага пасля смерці Сталіна ці пад занавес яго эпохі. Мне хацелася б пагаварыць аб нашым пакаленні. Ці многія змаглі самарэалізавацца? Што ўдалося і што не ўдалося нашаму пакаленню?

— Я апошнім часам усё менш гатовая думаць і адказваць за ўсіх. Здаецца, што адбываецца працэс індывідуалізацыі людзей у нашым грамадстве, пераход ад калектывісцкай свядомасці да індывідуалістычнай. Гэта з цяжкасцю атрымліваецца, асабліва ў нашага пакалення. Калі ўжо гаварыць ад імя свайго пакалення, то лепш ад імя людзей, якіх ведаеш. Мне сапраўды давялося сутыкнуцца з вялікай колькасцю сучаснікаў, калі я пісала свае кнігі.

Думаю, што ёсць сэнс гаварыць пра асобнае чалавечае жыццё, а не ўвогуле пра цэлае пакаленне. І ў такім выпадку кожны мае права сказаць: вось гэта мне ўдалося, гэта я зразумеў, адчуў, перажыў. Мяркую, маё пакаленне цікавае ў тым плане, што яно прамежкавае — гэта значыць, што людзі нарадзіліся і склаліся як асобы ў адны часы, а жывуць у іншыя. І сярод гэтага пакалення вельмі шмат людзей, якія пацярпелі караблекрушэнне, асабліва многа сярод іх мужчын. Маё адчуванне, а я яго вынесла ад работы над новай кнігай: жанчыны аказаліся больш моцнымі і хутчэй перабудаваліся. Яны і цяпер, дарэчы, робяць тое, што рабілі заўсёды, толькі выконваюць яшчэ больш аб'ём працы. А мужчына нярэдка пры нейкіх выпрабаваннях не вытрымлівае — губляе сэнс жыцця, апускаецца, запівае...

Я запісвала споведзь аднаго былога вайскоўца, ён служыў начальнікам эскадрыллі, а цяпер не мае працы. Кажа, хіба гэта жыццё, жонка зарабляе грошы, а я дзецям ежу гатую... Я б, кажа, пайшоў на вайну, залез на дах рэактара... Ён свой сённяшні стан успрымае як жыццёвае паражэнне. А што ж тады казаць жанчыне, якая і грошы павінна зарабляць на сям'ю, знаходзячыся цэлы дзень на працы, і дзіця ў школу адправіць, і накарміць, і апранаць, і на марожанае даць. Не можа наша жанчына пайсці са сваёй вечнай вахты. Цягне, цягне і выцягвае.

— З аднаго боку, мне здаецца, што наша пакаленне нейкае невыразнае, не праявілася, як тыя шасцідзесятнікі. Праз яго якраз прайшоў разлом. Нам было пад 40, калі ўсё гэта пачало развальвацца і разваліліся. Людзі, якім на пачатку 90-х было па 15-20, маглі б пачаць новае жыццё, але рэжым Лукашэнкі вырубіў і гэту маладую хвалю. Цяпер ім 25. Вялікіх перспектыў наперадзе няма. Яшчэ праз 5 гадоў будзе ўжо 30...

— Думаецца, мала хто з нас увогуле аказаўся гатовы да глабальных пераменаў, знайшоў у сабе сілы, энергію, каб пачаць іншае жыццё.

— Але нашае пакаленне цяпер ва ўладзе. Значыць, нехта і на кані?

— Так, сапраўды, цяперашняя ўлада па ўзросту не старая. Але яна старая па духу, як увесь гэты неакамуністычны рэжым. На жаль, людзі з савецкага мінулага прынеслі з сабой ва ўладу ўвесь груз гэтага мінулага. Але нічога, акрамя старога, аджыўшага яны не змаглі прапанаваць грамадству. Ва ўладу не прыйшлі тыя, хто аказаўся здольным генерыраваць новыя ідэі.

— Нехта з'ехаў, нехта перамясціў сябе з грамадскай сферы на падсобную гаспадарку, нехта пайшоў ва ўладу, а нехта — у апазіцыю... Ім нешта ўдалося зрабіць?

— Людзі з апазіцыі — такія самыя заложнікі мінулага, выхаваныя на бальшавіцкай маралі і культуры. І яны таксама не прапанавалі новых ідэй. Дэкларавалі імі ў канцы XX стагоддзя нацыянальныя ідэі — гэта ідэі пачатку стагоддзя. Можна ўявіць, як цяжка ўвесці іх у свядомасць цяперашняга грамадства. Чаго вартыя адны толькі лозунгі: *«Людзьмі звацца!»*, *«Беларусь, займай свой пасаг між народамі!»* І гэта ў сучасным свеце, дзе пануюць новыя тэхналогіі, дзе існуе небяспека трапіць пад уплыў амерыканскай масавай культуры нават для такой культуры, як французская?! Увесь гэты нацыянальны рамантычны шаманізм прывёў да паражэння. Мы ўсе сядзім цяпер на руінах. Чаго? Ці то імперыі, ці то дэмакратыі...

АБ ЛЮБОВІ ДА ІДЭІ

— Нічога дзіўнага, камуністы любілі камуністычную ідэю, а новыя людзі ў Беларусі — нацыянальную.

— Любілі толькі ідэю, а не свой народ, вось у чым справа! Наша так званая адраджэнская эліта вельмі прымітыўна разумела свае задачы. Яны заклікалі народ на барыкады, на рэвалюцыю. Хіба можна пасля гэтага сказаць, што яны ведалі свой народ, яго ментальнасць, гісторыю? Яны проста прыдумалі Беларусь іншую, і з гэтай Беларуссю ў галаве жылі. То параўноўвалі нас з прыбалтамі, то ідэалам станавілася Польшча. Так не хацелася прыадкрыць шлем прыдуманай мары і паглядзець у вочы рэальнасці, каб убачыць, што ў нас зусім іншы народ, і ніякай рэвалюцыі не трэба чакаць, калі цэны вырастуць яшчэ ў 10, 20, 30, 40 разоў... А чакалі ж, што вось-вось народ выйдзе на вуліцы.

— З якімі лозунгамі, на Ваш погляд, трэба было беларусам пачынаць пабудову новага грамадства?

— Я думаю, што пачынаць трэба было з усталявання ў грамадстве дэмакратыі. І мець пры гэтым на ўвазе, што няма ў нас такой нацыянальнай свядомасці, як у прыбалтаў ці ў палякаў. Трэба было дбаць пра дэмакратычныя каштоўнасці. А я памятаю, як былы лідэр БНФ на адным з з'ездаў казаў: *«Камуністы не гавораць па-беларуску, бандыты не гавораць па-беларуску!»* Зала тады ўставала ў патрыятычным экстазе ў знак згоды. Гэта быў, напэўна, адзін з самых драматычных момантаў у маім жыцці. Я тады падумала: *«Госпадзі, куды ж мы пойдзем з усім гэтым, з такім разуменнем грамадскіх працэсаў?!»* Мне хацелася выйсці і сказаць, што бандыты размаўляюць на ўсіх мовах свету, як і камуністы, дарэчы. Але мяне тады не пачулі. Была эйфарыя.

Заканчэнне на с. 6

СВЯЗЬ ПОКОЛЕНИЙ

ОТЦЫ И ДЕТИ

КУЛЬТУРНЫЙ РАСКОЛ В БЕЛАРУСИ ВЫХОДИТ КУДА ДАЛЬШЕ ЗА ПРЕДЕЛЫ КОНФЛИКТА ПОКОЛЕНИЙ

Алексей Маковец

КЛАДОВАЯ ВМЕСТО ЛЕСТНИЦЫ

Цивилизация набрала такой разгон, что теперь за год происходит больше изменений, чем прежде — за целые столетия. Прошлое перестало восприниматься лесенкой из тянувшихся веками эпох, подводящей к настоящему. Оно превратилось в бесконечную кладовую событий, имен, текстов и их интерпретаций. Ситуация постмодерна плюс информационные технологии надежно отсекли настоящее от прошлого, парадоксально это самое прошлое приблизив. Все события и персонажи, запечатлевшие себя в истории, становятся историей еще при живых свидетелях.

В информационном поле компьютеризованной социальной реальности ломаются исторические и пространственные границы, прошлое культуры превращается в бесконечно разрастающийся архив, где Аристотель и Эйнштейн, несмотря на дистанцию в две тысячи лет, становятся персонажами, равноудаленными от текущего момента. Из оцифрованного, сплавившегося с будущим настоящего Джим Моррисон и Курт Кобэйн, несмотря на дистанцию между смертями в четверть столетия, делаются одинаково легендарными. Невероятная плотность информационного потока, количество событий на единицу времени, превращают все, что не сейчас, в преданье старины глубокой.

ПОСТОЯНСТВО ОПРОБИРОВАННОГО

Эпохи культурного развития сжались до продолжительности в один-три года. Такая скорость превращения настоящего в прошлое, тем не менее, кардинально не изменила базовый механизм воспроизводства и стабилизации социальных систем. Как и при Клавдии Нероне, как и при Тутанхамоне, основные принципы, правила существования и сосуществования младшие поколения, в демографическом измерении, усваивают у старших.

Родители передают свой опыт существования, основное наследие культуры детям. Но ситуация в позднеиндустриальном обществе добавила к этой, тысячелетиями апробированной, модели немалые нюансы. Социокультурная, политическая, экономическая и даже экологическая обстановка теперь кардинально меняется не в течение десятков поколений, а за несколько лет одной человеческой жизни.

Усвоив базовые навыки существования в обществе, дети, как и родители, сталкиваются с необходимостью постоянно пополнять свой индивидуальный исторический архив новыми технологиями деятельности, поведения, общения. При этом уже никто всерьез не делает попыток радикального разрыва с прошлым, как то пытались в кровавой форме учинить коммунисты и фашисты в первой половине века, или мирно и нежно — дети цветов во второй.

В глубине своей мозаика новых, без пяти минут старых, времен соединена общими базовыми принципами, живущими в каждой новой культурной микроэпохе. Преемственность культурных микроэпох в стремительном новом мире обеспечивают те самые общечеловеческие ценности, воплощенные в религиозных учениях и демократических конституциях, Декларации прав человека. Пока что, за сотни лет исторических экспериментов, человечество не отыскало ничего удачнее.

БЕЛАРУСЬ: КОНФЛИКТ КУЛЬТУР

Специфика белорусского пути, или точнее, топтания на пути в новое историческое измерение, соответствующее информационно-постмодерновой эпохе, в том, что белорусское как бы общество не имеет устойчивой системы смысложизненных приоритетов, связывающих в глубине сменяющиеся под информационным натиском соседей по земному шару стили-эпохи. Белорусская постсоветская культура похожа на пирамиду без стержня.

Когда Великий и Могучий Союз догнивал, поколение отцов-матерей находилось в той же подвешенной смысложизненной ситуации, что и поколение сыновей-дочерей. От этой всеобщей маргинальности, за вычетом упертых сталинцев-ленинцев, и стоит плясать в описании межпоколенных взаимоотношений на Беларуси постсоциалистической.

В стране не было и нет надежной этнокультурной основы для связи времен, советских с постсоветскими. Напряженная ситуация с признанием либеральных ценностей, свободы личности и прав человека. Постсоветская Беларусь, двигаясь по пути наименьших умственных и волевых усилий, повернула назад. То есть к советским, физиологическим приоритетам потребления и размножения.

Экс-совки, порвавшие с советским физиологическим стандартом, потянулись к либеральным ценностям, национализму или различным их комбинациям. Неосовки не дотягивают ни до либеральной цивилизации, ни до национализма. Поэтому, хоть и в крайнем недовольстве, все равно принимают белорусский порядок с потрохами. Но по демографическому, возрастному признаку обе группы особо не отличаются. Критерий разграничения — не возраст, а жизненная ориентация — на ценности или на брюхо.

Вот такой он, постмодерн поколений на Беларуси — и здесь у нас возраст тоже перестал быть базовым критерием в распределении населения по культурным и политическим мотивам.

В Беларуси нет конфликта поколений, зато есть пока не выраженное противостояние между семенем Шарикова и Швондера с одной стороны и духовными наследниками профессора Преображенского, доктора Борменталя с ассистентами — с другой. Между производителями культуры, или, по крайней мере, стремящимися к усвоению культуры, и гассетовским человеком-массой.

Да, молодежь в Беларуси, как и везде, статистически более подвержена тяге к переменам, стремлению к ценностному оправданию своего существования. Но это все возрастные предпосылки, а реализуются они или нет — это как карта ляжет; белорусская карта ложится пока не особо удачно.

ДЕТИ СВОИХ ОТЦОВ

Мало того, что белорусская молодежь процентом от общего числа проигрывает старшему поколению, механизм наследования через воспроизводство культурных стереотипов старших делает свое дело. В цивилизационном отношении мы все еще за железным занавесом, только теперь он называется не государственная граница СССР, а информационно-технологический барьер. Нет информационной блокады, но ограничены возможности ее восприятия и усвоения. Если Беларусь индустриальная еще как-то могла подстроиться под индустриальную Европу за счет общих принципов организации индустриальной системы, то с постиндустриальной цивилизацией белорусские соприкосновения — точечные.

В постиндустриальной культуре историческое время иначе структурировано — в ней будущее соприкасается с прошлым, культурно-исторический архив постоянно востребован. Беларусь пока застряла в неком переходном настоящем, без ясной истории и без внятных перспектив. Советское прошлое вроде ушло, но некое, существенно отличное от него, будущее никак не наступит.

На Западе и вестернизированном Востоке, после повсеместного внедрения компьютерных технологий, культурный разрыв между поколениями, помимо базовых ценностей, нивелируется общностью используемых технологий, единством техносреды обитания.

В Беларуси то же самое технокультурное единство обеспечивает преемственность культурных клише: что у массы молодежи из рабочих районов, из деревни, что у родительской генерации оттуда же.

Так что пускай хип-хоп и техно теснят на заводских окраинах блатной шансон — обманываться феноменом белорусского Дэцла не стоит. За карикатурной имитацией западного стиля — пока еще слишком часто — все тот же совок: потребление, размножение, стадный инстинкт и эмоции, выраженные в чужих словах вместо собственных мыслей.

АРХИВ

1997 — ГОД ДЕКРЕТОВ И РЕПРЕССИЙ

Игорь Воляник, Александр Кавальский

Декреты. Страна начинает жить не по законам, а по декретам. Самыми злободневными являются первый и пятый декреты. Первый, о валютном регулировании, ужесточал наказания за незаконную продажу-покупку валюты. Пятый декрет о митингах, шествиях, демонстрациях, собраниях и пикетах существенно усложнял процедуру заявки любого мероприятия. Отныне местная вертикаль могла произвольно менять маршруты любого шествия. Если раньше могилой всех демонстраций служила площадь Парижской Коммуны (из-за деревьев все равно никто не видел митингующих), то отныне официальным местом проведения оппозиционных мероприятий вообще стала удаленная от центра площадь Бангалор, где местные жители выгуливают собачек. За год через суды только по этим двум декретам прошло больше тысячи человек, получив сумасшедший штраф или «декретный» отпуск от трех до пятнадцати суток.

Вот так кино! Парадокс закрытого авторитарного общества: запрещенный документальный фильм режиссера Хащеватского «Обыкновенный президент» за несколько месяцев посмотрел на видео весь Минск и половина Беларуси. Вслед за признанием внутри страны последовало международное признание. На 47-ом международном Берлинском фестивале фильм получил первую премию и денежный приз. Говорят, перед подписанием очередного союзного договора с Беларусью Анатолий Чубайс устроил просмотр фильма в Кремле для Ельцина. Фильм Юрия Хащеватского с помощью художественных средств, образности и эмоциональности оказал большее воздействие на общество, чем тысячи листовок и публикаций в независимой прессе. Набат режиссера-публициста призывал сплотиться перед угрозой утраты личной свободы и государственной независимости. Возможно, именно благодаря этому фильму в условиях жесточайших репрессий многие находили в себе мужество выходить на улицы и протестовать против диктатуры.

Открытие СИЗОна. В день святого Валентина состоялась первая громкая акция Молодого фронта «Беларусь — в Европу». Студенты прошли по посольствам и вручили петиции с признанием в любви к европейским ценностям и культуре. За подобные признания около ста человек было задержано, большая их часть оштрафована либо подвергнута административному аресту. Весной борьба еще больше обострилась. Только в марте состоялись четыре несанкционированные акции: 10, 14, 15, 23 марта. Каждая сопровождалась беспрецедентными арестами и судами. Например, в День воли, 23 марта демонстранты впервые оказали сопротивление, отбивая своих товарищей у стражей порядка. А 2 апреля ОМОН и милиция жестоко избили журналистов и демонстрантов, принесших к российскому посольству тыкву (гарбуз) — в белорусской традиции именно этот овощ вручала невеста сватам парня, если отказывалась выйти за него замуж. После разгона и избиения начались зачистки в близлежащих дворах и аресты всех, кто попался под руку. Картинкой этого события начинались новости по всем телеканалам, показывая всему миру интеграцию на практике: *«зачистка»* — слово из российского лексикона времен чеченской войны — стала частью и белорусской жизни. *«Попал под лошадь»* белорусского правосудия и японский студент филфака БГУ Токафуми Сайто, который приехал в синеокую республику специально для изучения нашего языка и культуры. Милицейские дубинки отбили у него эту блажь навсегда. Только Чернобыльский шлях обошелся в 1997 году без арестов — президент находился в Юго-Восточной Азии.

Интеграция forever! В годовщину образования Сообщества суверенных республик Беларуси и России был подписан очередной интеграционный документ — договор о создании Союза Беларуси и России и устав этого союза. Первоначальный вариант устава предполагал довольно тесное объединение. Это позволяло Лукашенко когда-нибудь возглавить новое квазигосударственное образование, обойдя стареющего дедушку Ельцина. Защитником белорусской независимости на этот раз выступил уроженец города Борисова Анатолий Чубайс, который буквально за несколько дней до подписания заставил переписать текст, выхолостив из него практически все первоначальное содержание. Обиженный белорусский президент договор и устав все равно подписал, но заметил, что: *«В руководстве России есть кто-то, кто выполняет заказы своих заокеанских хозяев в направлении разрушения российско-белорусских отношений»*.

ПОСТАЦІ

Заканчэнне. Пачатак на с. 5

«Я — СВАБОДНЫ ЧАЛАВЕК У НЕСВАБОДНАЙ КРАІНЕ»

— Ва ўсіх бедах цяпер прынята вінаваціць уладу, *«дзядзьку вусатага»*, і для гэтага, зразумела, падстаў больш чым дастаткова. А вось як вытлумачыць усё нарастаючую агрэсію грамадзян, якія часта паводзяць сябе вельмі некарэктна ў грамадскім транспарце, даводзяць да жахлівага стану пад'езды жылых дамоў і ліфты, разбіваюць помнікі, разбураюць кветнікі... Нейкім маладым вандалам, дарэчы, студэнтам ВНУ сталіцы чымсьці не спадабалася мілая скульптура дзяўчынкі з парасонікам, што ўпрыгожыла скверык непадалёк ад чыгуначнага вакзала — ёй узялі і зламалі руку. Гэта адбылося літаральна некалькі тыдняў таму.

— Да мяне час ад часу наведваецца сантэхнік — рамантуе італьянскі кран, які непрыстасаваны, як аказалася, да нашай вады. У чарговы раз Саша прыйшоў з вялізным кранам. Я яму кажу: *«Саша, я ж вам гаварыла, што гэты кран не падыходзіць!»* А ён мне пачынае расказваць, якое матэрыяльнае становішча ў яго сям'і, няма чым карміцца, няма ў што апранууца. Маўляў, без крыві ў нас не абыдзецца. А я яму адказваю: *«Саша, нашто праліваць людскую кроў, купіце лепш новы ключ і зарабляйце грошы!»* Расказаны мной выпадак таксама ярка ілюструе, колькі агрэсіі накапілася ў людзях. Калі я разважаю аб прычынах гэтай з'явы, то думаю, што тут мае месца расчараванасць людзей у сённяшнім дні. Усё наша грамадства доўгія гады жыло марай аб шчасці. Утопія вабіла і разбэшчвала. Чакалі цуд, а ён не здарыўся.

Свабода і незалежнасць звaліліся *з неба проста ў рукі* беларусам як дар Божы. Не зразумелі. Таму і думалася, што ўсё і далей *само сабой уладкуецца*. (Хацяі некаторыя ўсё ж задавалі сабе пытанне — адкуль з'явяцца добрыя дарогі, багатыя ўраджаі і канкурэнтаздольная прадукцыя?) Уяўленне малявала прыгожае, сытае, культурнае жыццё, якое будзе ў нас, як на Захадзе. Спадзяваліся, што Захад дапаможа. А ён узяў і не дапамог. Вось і злуемся на тых, хто добра жыве. Ненавідзім дэмакратаў, якія не здолелі чамусьці пабудаваць еўрапейскі рай у нас. Агрэсіўнасць людзей, якая накапілася ўжо ў небяспечных дозах, хутчэй за ўсё, гаворыць аб нашай нездольнасці жыць па-новаму. Хацяя, як сказала мне адна немка, што займаецца выдавецкай справай: *«Немцы сталі б яшчэ больш агрэсіўнымі і злымі, чым беларусы, калі б у іх было такое самае жыццё»*. Чалавек сапраўды не створаны для такіх перагрузак, што выпадаюць на яго долю, зрабіла я выснову, калі пісала свае кнігі. Перагрузкі і агрэсія звязаныя паміж сабою.

Агрэсіўнасць, дарэчы, розная бывае. У *беларусаў гэта агрэсія* ахвяры. Наш чалавек увесь час адчувае сябе ахвярай. Ён збірае і калекцыянуе свае няшчасці. Навошта сёння хоць каго-небудзь з інтэлігенцыі, хто адчувае сябе камфортна? Іншым разам гэта чалавек з агаленымі нервамі. І асуджаць людзей я не бяруся.

— Агрэсіўнасць — гэта нешта новае ў характары беларуса. Існуе меркаванне аб яго спрадвечнай ціхмянасці, пакорлівасці і талерантнасці.

— Што датычыцца пакорлівасці, то гэта сапраўды вельмі дакладнае адзначэнне. Толькі з такой ментальнасцю можна згадзіцца ў канцы стагоддзя на кавалак сала з бульбай. Вось я доўгі час раздумвала пра тое, чаму таго ж Вінцука Вячорку нельга ўявіць лідэрам нацыі, як, дарэчы, і Яўлінскага ў Расіі. Ды таму, напэўна, што размаўляюць яны на розных

мовах са сваім народам. А вось *«дзядзька вусаты»* — для народа свой. Хоць пенсіі хапае толькі на хлеб, але яго партрэцік — за дзверкаю ў шафе. А мы, інтэлігенцыя, эліта грамадства — чужакі ў сваёй краіне. Так што праблемы хаваюцца глыбока ў нас саміх.

АБ ПАЛІТЫЦЫ І ПАЛІТЫЗАЦЫІ

— Пры зборы матэрыяла для сваіх кніг, а яны пішуцца, як вядома, на падставе рэальных чалавечых лёсаў, Вам, напэўна, даваліся дакрануцца і да чужых ран, і да чужога болю. Які след гэта пакідае ў душы?

— У хірурга-анколага, які зрабіў сотні цяжкіх аперацый, і нярэдка з летальным зыходам, таксама можна папытацца, што адбываецца з яго душой пасля ўсіх гэтых маніпуляцый з чалавечым целам... Хірург, як і пісьменнік, выконвае свой прафесійны абавязак. Мне дастаўся такі час. Высачыць з яго, як з трамвая, немагчыма. Спрабую зразумець час, краіну, у якой мы ўсе жылі. Жывы і рухаюся разам са сваімі героямі-тыпажамі, я сама — гэты чалавек. Я не перабольшваю сваёй ролі. Я проста летапісец, а не суддзя. Спрабую зразумець, што ж гэта за людзі такія былі, над якімі ажыццяўляўся гэты гіганцкі эксперымент? Утопія — цудоўны монстр. Ён будзе яшчэ доўга заклікаць і гіпнатызаваць наіўных і даверлівых людзей.

— А кнігу аб любві Вы хацелі даўно напісаць, ці ідэя гэта з'явілася ўжо пасля «Чарнобыльскай малітвы»?

— Я праходжу свой шлях пазнання. Тэма — ранейшая. Але цяпер чалавек грамадскі вяртаецца з барыкадаў дамоў. Цяпер я гэты тыпаж даследую.

— Вы часта цяпер вандруеце. І з'яўляецеся своеасаблівым мастком паміж усім светам і Беларуссю. Якое ў Вас адчуванне, гэтыя два сусветы разумеюць адзін аднаго?

— Канешне, мы не такія, як яны. І ў першую чаргу не таму, што мы самабытная нацыя, а таму што вышлі з закрытай сістэмы — сацыялістычнага лагера. Мы — людзі лагернай свядомасці. Нават і новае пакаленне, таму што іх вучылі настаўнікі, якія адтуль, па падручніках, напісаных ў тыя часы. Нельга вывучыць англійскую ці французскую мову і імгненна пасля гэтага стаць іншым чалавекам. Проста наш свет заўсёды быў светам ваенізаваных каштоўнасцяў і міфаў, а героямі — пакутнікі вайны. На ўсім ляжала і ляжыць пячатка вайны. І ў гэтым — галоўная праблема. А тое, што мы ніколі не будзем галандцамі — гэта факт. Мы будзем іншымі. Але пры гэтым жыццё павінна быць вартым чалавека. Сорамна бывае глядзець, як немаладыя, хворыя кабеты поўзаюць на каленках па полю — выкопваюць восенню бульбу. І гэта ў канцы XX стагоддзя! Поўная неадпаведнасць сучасных тэхналогій, свядомасці і вобраза жыцця.

— Чаго зараз у чалавеку больш: страху, надзеі, няўпэўненасці, мары, болю? Жыццё ўсё ж не суцэльная чорная пляма...

— Механізм страху запушчаны ў дзеянне. А страх — гэта і ёсць паражэнне. Да гэтага дадаецца яшчэ і апакаліптычная свядомасць. Мы залежныя ад інфармацыі. А цяпер, на зломе эпох, калі распалася вялікая імперыя — СССР, ідзе шмат негатыўнай інфармацыі аб азонавых дзірках, аб экалагічных катастрофах, аб пакаранні за грахі, аб апакаліпсісе. У нашым жыцці пастаянна прысутнічае страх — як сацыяльнага парадку, так і касмічнага. З аднаго боку, чалавек адчуў сябе часцінкай космасу. А з другога — ён не можа адмовіцца ад таго, як ён жыве. Няма сістэмы новых каштоўнасцяў. Самі каштоўнасці ў наяўнасці. Але яны не сабраныя ў светапогляд. Так што беларусы — гэта «чорныя скрыні», якія запісваюць інфармацыю для будучага. А пакуль што даводзіцца апераваць і карыстацца састарэлымі мадэлямі рэлігійных і нацыянальных каштоўнасцяў. Ва ўсякім разе, палітыкі карыстаюцца састарэлымі мадэлямі.

— Мне здаецца, што Вы вельмі палітызаваны чалавек. Але ад палітычнай дзейнасці і ад палітыкі заўсёды актыўна адштурхоўваліся. Чаму?

— Я б уступіла ў партыю па абароне сабак. Хаця ў свой час мне прапаноўвалі ўступіць то ў адну, то ў другую партыю. Але я глыбока ўпэўнена, што чалавек паспяхова можа займацца толькі адной справай. Тыя часы, калі Ліхачоў, Адамовіч, Гранін, Афанасьеў збіраліся на пасядзелкі і марылі аб новай Расіі і Беларусі, прайшлі. Увогуле, часы летуценнікаў і рамантыкаў прайшлі. Цяпер патрэбныя людзі справы, прафесіяналы, якія могуць прапанаваць новыя мадэлі грамадскага развіцця, пабудаваць дарогі і дамы.

Я часта кажу хлопцам, якія захапляюцца барыкадамі: не марнуйце сваё і наша жыццё. Рэвалюцыянеры ніколі не выведуць краіну з тупіка. Акрамя эстэтыкі барацьбы ў іх нічога больш няма за душой. А нам патрэбны новыя ідэі. Трэба пакінуць філасофію разбурэння і ўзяць на ўзбраенне стваральную філасофію. Да гэтага вельмі прыдадуцца асветніцтва і прафесіяналізм.

— Што падсілкоўвае Вас ў гэткім патрыятызме?

— Я касмапаліт па перакананнях, не так моцна прывязана да нейкай геаграфічнай мясцовасці. Свет надзвычай вялікі, прывабны. А Беларусь — мая радзіма. І гэтым усё сказана. Але адчуваць сябе чалавекам на зямлі, зняверанай Чарнобылем, даволі праблематычна, мне здаецца. Любая *букашка-таракашка больш за* чалавека абароненая.

КАЛІ Б БЫЛА ВА ЎЛАДЗЕ

— Калі б Вы аказаліся ў руля ўлады, якія б былі першыя дзеянні?

— Я б звярнулася да народа, да інтэлігенцыі. (У глыбінцы жыве многа цікавых, адукаваных людзей). І сказала б ім: *«Давайце думаць, як нам стаць беларусамі і пабудаваць сваю краіну!»* Я б паспрабавала прымусіць працаваць грамадскую думку з аднаго боку, а з другога — запрасіла б сур'ёзных эканамістаў з сусветным імем, каб былі напісаны сур'ёзныя эканамічныя праграмы...

— Зусім падобна на тое, як дзейнічала ў свой час Казіміра Прунскене...

— Нічога не ведаю пра гэта, на жаль. Але нашаму БНФ я б нічога не даверыла, акрамя культурнай нівы.

— А жанчын бы пацягнулі за сабой ва ўладу?

— Безумоўна, калі гэта жанчына мае ідэі і можа іх генерыраваць. Таму што ўсе гэтыя размовы пра «любоў да радзімы», пра «матчыны бліны» я проста не пераношу.

— Нядаўна Вы вярнуліся з Японіі, дзе ўдзельнічалі ў цікавым праекце. Раскажыце, калі ласка, аб паездцы.

— У Японіі здымаўся фільм «Маленькі чалавек і вялікая Утопія». Для ўдзелу ў гэтым супер-праекце запрасілі мяне як аўтара кніжак пра людзей, што якраз і стварылі гэтую Утопію. Яны выбралі па 2-3 героі з кожнай з *маіх кніжак і здымалі іх* у розных мясцовасцях Беларусі. Фільм зрабіў адзін з японскіх тэлеканалаў NHK. Дэманстравацца ён будзе ў Японіі. Нашы гледачы яго наўрад ці пабачаць, таму што гэта дарагая стужка.

Беларусь успрымаецца японцамі як частка утопіі, а не як асобная краіна. Больш таго, Беларусь увогуле як бы не існуе ў свядомасці сусвета. Але прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка — існуе. Значыць, прадстаўляе ён самога сябе, а не нас. Дзіўна, але гэта факт. Наш прэзідэнт — знакавая фігура, тып сучаснага дыктатара. ■

ВТОРНИК, 3 ОКТЯБРЯ

08.00 Новости.
08.40 Потребительская корзина.
09.00 Новости.
09.10 Мультфильм.
09.55 «Земляки».
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.00 Бездельник.
12.25 Третий тайм.
13.00 Новости.
13.10 «Мудромер». Спектакль. Действие 2-е.
14.05 Турбьектив.
14.25 Док.сериал «Автопортреты».
15.00 Новости.
15.10 «Приключения пса Цивиля». Сериал.
15.55 «5 х 5».
16.25 «АРТ-клуб».
17.00 Новости.
17.15 Док.фильм «Снег падает и тает».
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Сериал «Сити».
19.40 «Москва - Минск».
20.00 «Все мои дети». Сериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Подросток». Сериал.
23.05 Музыкальный салон с Элеонорой Езерской.
23.35 Новости.

08.00 Новости.
08.20 «Вавилонская башня». Сериал.
09.25 Ускоренная помощь-2.
10.00 Сериал «Черная комната: 21.00».
10.40 Спецрепортаж. «Когда иконы плачут».
11.00 Новости.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Мультсериал «Охотники за привидениями».
14.45 Царь горы.
15.15 ...До шестнадцати и старше.
15.50 Погода.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.00 Новости.
17.25 Николай Дроздов в парке Юрского периода.
17.55 Как это было. Эпидемия холеры. 1970 год.
18.35 Сериал «Убойная сила: Служебное соответствие».
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Фильм «Зигзаг удачи».
22.40 Программа «Цивилизация».
23.15 Новости.
23.30 Сериал «Темные небеса».

РТР

07.00, 08.00 Вести.
07.30 Москва - Минск.
07.50 Городские новости.
08.15 Черным по белому.
08.20 Дежурная часть.
08.35 «Приключения Папируса». Мультсериал.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.30 Мелодрама «Воспоминания».
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Комедия «За прекрасных дам».
21.25 Док. фильм «Страна безмолвия».
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.55 Мужчина и женщина. Галина Волчек.
23.45 Фильм «Кто, если не мы».

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 «Жена ушла». Худ. фильм.
09.05 Р.Штраус. Симфоническая поэма «Дон Жуан».
09.25 «Живоначальная троица».
09.55 «Страница». Док. фильм.
10.30 «Рамон-и-Кахаль». Сериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 «Восемнадцатый год». Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 80-х годов.
14.15 «Вверх по лестнице, ведущей вверх».
14.45 Гербы России.
15.00 Новости.
15.10 «Маленький бродяга». Сериал.
15.35 Мультфильмы.
16.00 Ф.Шуберт. Симфония ь 5.
16.30 «Рамон-и-Кахаль». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 Ноу-хау. Тележурнал.
17.50 «Брожу ли я...».
18.05 Старый патефон.
18.30 «Цитаты из жизни».
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 «Рекс». Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.50 «Страница». Док. фильм.
20.30 После новостей...
20.50 «Жена ушла». Худ. фильм.
22.15 «Когда-то давно...» Мультфильм.
22.30 «Сати Спивакова. Мои истории».
23.00 Новости культуры.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20, 07.45 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
07.55 Сериал «Бандитский Петербург».
09.00 Сегодня.
09.20 Сериал «Скорая помощь».
10.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.25 Что? Где? Когда?
12.50 Мультфильм «Великая битва слона с китом».
13.00 Сегодня.
13.30 «Чечня: на южном фронте без перемен».
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.55 Сериал «Бандитский Петербург».
20.05 Суд идет.
21.00 Сегодня.
21.40 Сериал «Скорая помощь».
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

ТV6 Москва

05.00 Утро за утром.
05.45 Дорожный патруль.
05.55 День за днем.
08.00 Новости.
08.10 Фантастический боевик «Синий торнадо».
10.00 Сериал «Западное крыло».
10.45 Телемагазин в Минске.
11.05 «Аниграф - Телекино 2000».
11.35 Телемагазин в Минске.
12.00 День за днем.
13.30 «Петерс поп-шоу».
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.30 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.25 «Отдохнем».
15.35 Телемагазин в Минске.
15.55 Телемагазин в Минске.
17.10 Сериал «Дежурная аптека III».
17.45 Дорожный патруль.
17.55 Юмористическая программа «БИС».
18.30 «Петерс поп-шоу».
19.00 Новости дня.
19.30 «Академия собственных ошибок», урок 3-й и 4-й.
20.30 Сериал «Западное крыло».
21.25 Дорожный патруль.
21.45 Новости.
22.05 Сериал «Алло, Алло!».
22.40 «Алле, народ!».
22.55 ДИСК-канал.
23.30 Триллер «Крайности».
01.05 Дорожный патруль.

8 канал

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Док.сериал «Истории и приключения». Гонки к Луне.
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Гордость и предубеждение».
21.45 Таэквон-до ИТФ в Беларуси.
22.00 Ник Нолте в худ.фильме «Три беглеца».
23.50 Новости.
00.00 В баре «У Олега» Игорь Поршнев.
00.45 Звезды в ночи. MYLENE FARMER.
02.20 «СТВ-24 часа».

07.50 «Газетный дождь».
08.00 «Российские тайны: расследование ТВЦ».
08.25 «Петровка, 38».
08.35 «Что сказал покойник». Сериал.
09.45 «Магазин на экране».
10.00 События.
10.15 Телеканал «Дата».
11.15 Сериал «Моя дорогая Изабель».
12.10 И.Бунин. «Тёмные аллеи».
12.30 «Деловая Москва».
13.00 События.
13.15 Сериал «Инспектор Деррик».
14.25 «Как добиться успеха. Доктор Богданов».
14.30 «Королевские игры».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 «Екатерина Великая». Фильм 2-й.
16.00 События.
16.20 «Мульти-пульти».
16.30 Телестадион.
17.00 «Лучшие из лучших».
17.30 «Особая папка».
18.05 «Однажды у нас вырастут крылья». Сериал.
19.00 События.
19.15 Лицом к городу.
20.20 «Что сказал покойник». Сериал.
21.25 «Полуночный собеседник». Сериал.
22.15 «Времечко».
22.45 «Петровка, 38».
23.00 События.
23.15 «Ночной полет».
23.55 События.
00.10 «Открытый проект».

СРЕДА, 4 ОКТЯБРЯ

08.00 Новости.
08.15 Сельчане.
08.40 Потребительская корзина.
09.00 Новости.
09.15 «Чип». Худ. фильм.
09.45 «Признание». Док. фильм.
10.35 Компьютерный полигон.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.00 Цикл «Древо жизни».
12.25 Ток-шоу «Карамболь».
13.00 Новости.
13.15 Телефильм «Петля».
14.25 Док.сериал «Автопортреты».
15.00 Новости.
15.15 «Приключения пса Цивиля». Сериал.
15.45 Видимо-невидимо.
17.00 Новости.
17.10 Док.экран «И осталась музыка».
17.30 «Макаенка,9».
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 «Сегодня с вами...».
19.40 Лотерея «Толока».
19.50 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Подросток». Сериал.
23.00 Королевская охота.
23.30 Баскетбол. Кубок Корача. «Гродно-93» (Беларусь) - «Маккаби» (Грузия).
00.15 Новости.

08.00 Новости.
08.20 «Вавилонская башня». Сериал.
09.25 Сериал «Убойная сила: Служебное соответствие».
10.30 Николай Дроздов в парке Юрского периода.
11.00 Новости.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Мультсериал «Охотники за привидениями».
14.45 Зов джунглей.
15.15 ...До шестнадцати и старше.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.00 Новости.
17.25 «Прогулки с динозаврами».
17.55 Человек и закон.
18.40 Сериал «Остановка по требованию: Автобусы не ходят».
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Фильм «Оскар».
23.05 Новости.
23.20 Сериал «Темные небеса».

РТР

08.00 Вести.
08.15 Черным по белому.
08.20 Дежурная часть.
08.35 «Приключения Папируса». Мультсериал.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.30 Мелодрама «Семейный альбом». 1-я серия.
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Остросюжетный фильм «Снайпер».
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.55 «И дольше века...».
23.40 Остросюжетный фильм «Рикошет».

09.05 «Конец пути». Док. фильм.
09.40 «Школа преподобного Сергия».
10.25 «Рамон-и-Кахаль». Сериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 «Хмурое утро». Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 80-х годов.
14.15 «Осенние портреты».
14.40 Гербы России.
15.00 Новости.
15.10 «Маленький бродяга». Сериал.
15.40 Религии мира.
16.25 «Рамон-и-Кахаль». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 Штрихи к портрету художника.
18.10 Душа танца.
19.00 Вечерняя сказка.
19.10 «Рекс». Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.50 «Конец пути». Док. фильм.
20.25 После новостей...
20.45 «Июльский дождь». Худ. фильм.
22.30 Три звонка.
23.00 Новости культуры.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20, 07.45 Карданный вал.
07.55 Сериал «Бандитский Петербург».
09.00 Сегодня.
09.20 Сериал «Скорая помощь».
10.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.30 «В нашу гавань заходили корабли».
12.30 Фитиль.
12.40 «Среда».
13.00 Сегодня.
13.30 Дог-шоу «Я и моя собака».
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.55 Сериал «Каменская. Стечение обстоятельств».
20.05 Совершенно секретно.
21.00 Сегодня.
21.40 Сериал «Скорая помощь».
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

ТV6 Москва

05.00 Утро за утром.
05.45 Дорожный патруль.
05.55 День за днем.
08.00 Новости.
08.10 Триллер «Наваждение Джулии».
10.00 Сериал «Западное крыло».
10.50 Телемагазин в Минске.
11.00 «Пальчики оближешь».
11.30 «Х-фактор».
12.00 День за днем.
13.30 «Петерс поп-шоу».
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.30 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.25 «Отдохнем».
15.35 Телемагазин в Минске.
17.05 Сериал «Дежурная аптека III».
17.45 Дорожный патруль.
17.55 «Наши любимые животные».
18.30 «Петерс поп-шоу».
19.00 Новости дня.
19.30 Ток-шоу «Я сама».
20.25 Сериал «Западное крыло».
21.25 Дорожный патруль.
21.45 Новости.
22.05 Сериал «Алло, Алло!».
22.40 «Алле, народ!».
23.00 ДИСК-канал.
23.35 Худ. фильм «На перекрестках луны».
01.10 Дорожный патруль.

8 канал

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкальная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Электрошоковое оружие! Защити себя!
19.30 «Гурман-клуб».
19.50 Док.сериал «Истории и приключения».
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Гордость и предубеждение».
21.45 Фирма «Лантре» представляет...
21.50 Боевик «Напролом».
23.50 Новости.
00.00 Ночь с Ларисой Грибалевой.
01.00 « К-видео» для взрослых.
01.20 Звезды в ночи.

08.35 «Что сказал покойник». Сериал.
09.35 «На помощь!».
10.00 События.
10.15 Телеканал «Дата».
11.15 Сериал «Моя дорогая Изабель».
12.10 И.Бунин. «Тёмные аллеи».
12.30 «Деловая Москва».
13.00 События.
13.15 Сериал «Инспектор Деррик».
14.25 «Дамский клуб».
14.30 «В гости - с улыбкой».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 «Екатерина Великая». Фильм 3-й.
16.00 События.
16.20 «Мульти-пульти».
17.00 «Секреты Фемиды».
17.30 «Приглашает Борис Ноткин».
18.05 «Однажды у нас вырастут крылья». Сериал.
19.00 События.
19.40 «Что сказал покойник». Сериал.
20.45 «Полуночный собеседник». Сериал.
21.40 Док. фильм «Неизвестная Диана».
22.15 «Времечко».
22.45 «Петровка, 38».
23.00 События.
23.15 «Ночной полет».
23.55 События.
00.10 «Открытый проект».

ЧЕТВЕРГ, 5 ОКТЯБРЯ

08.00 Новости.
08.15 «Сегодня с вами...».
08.40 Потребительская корзина.
09.00 Новости.
09.15 Королевская охота.
09.45 Мультфильм «Телетун».
10.00 «Все мы родом из детства».
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети». Сериал.
11.55 Цикл «Древо жизни».
12.20 Наш край.
12.40 Сделано в Беларуси.
13.00 Новости.
13.15 «Петля». Худ. фильм. 2-я серия.
14.25 Док.сериал «Автопортреты».
15.00 Новости.
15.15 «Приключения пса Цивиля». Сериал.
16.15 Мультфильм.
16.30 Док.экран «Вечер в Северных Афинах».
17.00 Новости.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Сериал «Сити».
19.40 Телебарометр.
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Подросток». Сериал.
23.00 Новости.

08.00 Новости.
08.20 «Вавилонская башня». Сериал.
09.20 Сериал «Остановка по требованию: Автобусы не ходят».
10.25 «Прогулки с динозаврами».
11.00 Новости.
13.30 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Мультсериал «Охотники за привидениями».
14.45 Программа «100%».
15.15 ...До шестнадцати и старше.
15.50 Погода.
15.55 «Вавилонская башня». Сериал.
17.00 Новости.
17.30 «Прогулки с динозаврами».
18.00 «Процесс».
18.40 Сериал «Империя под ударом: Начало века».
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Криминальный фильм «Одинокий игрок».
22.55 Новости.
23.10 Сериал «Темные небеса».

РТР

08.00 Вести.
08.15 Черным по белому.
08.20 Дежурная часть.
08.35 «Приключения Папируса». Мультсериал.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.30 Мелодрама «Семейный альбом». 2-я серия.
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 Фильм «Цветы от победителей».
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.50 Док. фильм «Ленинградское дело».
23.45 Фильм «Серп и молот».
01.30 Горячая десятка.

17.05 Магия кино.
17.20 Новости культуры.
17.30 «Анна Снегина». Телеверсия спектакля.
18.30 «Время музыки».
18.55 Отечество и судьбы.
19.20 Вечерняя сказка.
19.30 Новости культуры.
19.50 Док. фильмы.
20.50 После новостей...
21.10 «Чучело». Худ. фильм. 1-я серия.
22.10 Мультфильм для взрослых.
22.30 Джазофрения.
23.00 Новости культуры.

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20, 07.45 Карданный вал.
07.55 Сериал «Каменская. Стечение обстоятельств».
09.00 Сегодня.
09.20 Сериал «Скорая помощь».
10.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.30 Фильм «Не забудь... станция «Луговая».
13.00 Сегодня.
13.30 Служба спасения.
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.25 Герой дня.
18.50 Сериал «Каменская. Стечение обстоятельств».
19.55 Независимое расследование.
21.00 Сегодня.
21.40 Сериал «Скорая помощь».
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

ТV6 Москва

05.00 Утро за утром.
05.45 Дорожный патруль.
05.55 День за днем.
08.00 Новости.
08.10 Худ. фильм «На перекрестках луны».
10.00 Сериал «Западное крыло».
10.50 Телемагазин в Минске.
11.05 «Радио хит».
12.00 День за днем.
13.30 «Петерс поп-шоу».
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.30 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.25 «Отдохнем».
15.35 Телемагазин в Минске.
15.50 Телемагазин в Минске.
17.05 Сериал «Дежурная аптека III».
17.45 Дорожный патруль.
17.55 Стильное шоу «Фасон».
18.30 «Петерс поп-шоу».
19.00 Новости дня.
19.30 Сериал «И снова 33 квадратных метра».
20.35 Сериал «Западное крыло».
21.35 Дорожный патруль.
21.55 Новости.
22.15 Сериал «Алло, Алло!».
22.50 «Алле, народ!».
23.05 ДИСК-канал.
23.40 Боевик «Фармер и Чейз».
01.25 Дорожный патруль.

8 канал

17.30 «Мульт-планета».
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Телемагазин.
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Док.сериал «Истории и приключения». Спасите наши души.
20.20 Фирма «Лантре» представляет...
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Гордость и предубеждение».
21.45 Новости «К-видео».
22.15 Худ. фильм «Озеро страха».
23.50 Новости.
00.00 «Foxy-music» с Тамарой Лисицкой.
01.00 Гурман-клуб.
01.20 Звезды в ночи. DEPECHE MODE.
02.50 СТВ-24 часа.

05.00 «Настроение».
07.50 «Газетный дождь».
08.00 «Квадратные метры».
08.25 «Петровка, 38».
08.35 «Что сказал покойник». Сериал.
09.35 «История болезни».
09.45 «Магазин на экране».
10.00 События.
10.15 Телеканал «Дата».
11.15 Сериал «Моя дорогая Изабель».
12.10 И.Бунин. «Тёмные аллеи».
12.30 «Деловая Москва».
13.00 События.
13.15 Сериал «Инспектор Деррик».
14.25 «Дамские штучки».
14.30 «Мода non-stop».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 «Екатерина Великая». Фильм 4-й.
16.00 События.
16.20 «Мульти-пульти».
16.30 Телестадион.
17.00 «Команда на Марс».
17.30 «Интернет-кафе».
18.05 «Однажды у нас вырастут крылья». Сериал.
19.00 События.
19.40 «Что сказал покойник». Сериал.
20.00 Прогноз погоды.
20.45 «Полуночный собеседник». Сериал.
21.45 Двойной портрет.
22.15 «Времечко».
22.45 «Петровка, 38».
23.00 События.
23.15 «Ночной полет».
23.55 События.
00.10 «Открытый проект».

ПЯТНИЦА, 6 ОКТЯБРЯ

08.00 Новости.
08.10 Столица.
08.40 Потребительская корзина.
09.00 Новости.
09.15 Мультфильмы.
09.55 Родное слово.
10.15 Усадьба.
10.40 Телебарометр.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети». Сериал.
12.05 «Песню берите с собой».
13.00 Новости.
13.15 «Петля». Телефильм.
14.20 Фильмы братьев Люмьер.
14.30 Док.сериал «Автопортреты».
15.00 Новости.
15.15 «Приключения пса Цивиля». Сериал.
16.05 Мультфильм.
16.15 Регион.
17.00 Новости.
17.10 Док.экран «Сад в сердце садовника».
17.40 Наш край.
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Сериал «Сити».
19.40 Док.сериал «Сокровенные люди».
19.55 «Все мои дети». Сериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Подросток». Сериал.
23.05 Новости.
23.15 Столичный хит.

08.00 Новости.
08.20 «Вавилонская башня». Сериал.
09.25 Сериал «Империя под ударом: Начало века».
10.30 «Прогулки с динозаврами».
11.00 Новости.
13.25 Программа «Вместе».
14.00 Новости.
14.20 Приключенческий фильм «Пит и его дракон».
16.05 «Вавилонская башня». Сериал.
17.00 Новости.
17.30 «Прогулки с динозаврами».
18.05 Док.детектив «Караты с черным отливом».
18.40 Поле чудес.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Кремль-9. Чисто партийное убийство.
21.30 Сериал «Черная комната: 21.00».
22.05 Новости.
22.20 Фильм «Красная скрипка».

РТР

08.00 Вести.
08.15 Черным по белому.
08.20 Дежурная часть.
08.35 Мультсериал.
09.00 «Мануэла». Сериал.
10.00 Вести.
10.30 «Санта-Барбара». Сериал.
16.00 Вести.
16.30 «Башня».
17.05 Акуна матата.
18.00 «История любви». Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Подробности.
19.55 «Два рояля».
20.55 «Аншлаг» и К.
22.00 Вести.
22.30 После «Вестей».
22.40 Дежурная часть.
22.55 Комедия «Коротышка из Майами».
00.40 Формула скорости.

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей...
07.40 «Беспокойное хозяйство». Худ. фильм.
09.05 «Куликовская битва».
09.35 Док. фильмы.
10.35 «Рамон-и-Кахаль». Сериал.
11.30 Новости культуры.
11.40 «Ну и молодежь!». Худ. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 Мультипликация 80-х годов.
14.15 Страна Фестивалия.
14.40 Гербы России.
15.00 Новости.
15.10 «Маленький бродяга». Сериал.
15.35 Мультфильм.
15.45 Религии мира.
16.35 «Рамон-и-Кахаль». Сериал.
17.30 Новости культуры.
17.40 «Выбранные места из...».
17.55 «Исторические концерты».
18.20 Дом актера.
19.00 Вечерняя сказка.
19.10 «Рекс». Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.50 Док. фильмы.
20.50 После новостей...
21.10 «Чучело». Худ. фильм. 2-я серия.
22.05 Художник Антон Чирков.
22.30 Вечера с Юлием Кимом.
23.00 Новости культуры.

НТВ

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.15 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.50, 07.20 Впрок.
06.20, 07.45 Карданный вал.
06.35 Мультфильм.
07.55 Сериал «Каменская. Стечение обстоятельств».
09.00 Сегодня.
09.20 Сериал «Скорая помощь».
10.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.00 Сегодня.
11.25 Остросюжетный фильм «Парашютисты».
13.00 Сегодня.
13.30 «Растительная жизнь».
14.00 Старый телевизор.
15.00 Сегодня.
15.30 «Улица Сезам».
16.00 Сериал «Элен и ребята».
16.35 Впрок.
16.45 Сериал «Полицейская академия».
17.40 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.45 «Глас народа».
20.05 «О, счастливчик!».
21.00 Сегодня.
21.45 «Женский взгляд».
22.20 «Старый телевизор» приглашает...
00.00 Фильм «Это моя вечеринка».

TV6 МОСКВА

08.00 Новости.
08.10 Боевик «Фармер и Чейз».
10.05 Сериал «Западное крыло».
11.00 «Мое кино».
11.30 «Без вопросов».
12.00 День за днем.
13.30 «Петерс поп-шоу».
14.00 Новости.
14.15 Телемагазин в Минске.
14.30 Сериал «Богатые тоже плачут».
15.25 «Отдохнем».
15.35 Телемагазин в Минске.
17.05 «Амба-ТВ».
17.35 Дорожный патруль.
17.50 Сериал «Самые громкие преступления XX века».
19.00 Новости дня.
19.30 Боевик «Русский киллер».
21.20 Новости.
21.40 Дорожный патруль.
21.55 Детектив «Голливудская мадам».
23.30 ДИСК-канал.
00.35 Дорожный патруль.

8 КАНАЛ

17.30 Мульт-планета.
17.50 «Телемагазин».
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкальная программа.
18.45 «К-видео Топ-8».
19.00 «Автопанорама».
19.10 «8 самых...».
19.20 «Денежки».
19.25 Фирма «Лантре» представляет...
19.30 «СТВ - 24 часа».
19.45 Док.сериал «Истории и приключения».
20.25 «Вечарніца».
20.40 «Новости».
20.50 Сериал «Гордость и предубеждение».
21.45 Защити себя!
21.50 Курт Рассел в худ.фильме «Незаконное вторжение».
23.50 Новости.
00.00 Ночь с Ларисой Грибалевой.
01.00 Hi End.
02.00 СТВ-24 часа.

05.00 «Настроение».
07.50 «Газетный дождь».
08.00 «Национальный интерес 2000».
08.25 «Петровка, 38».
08.35 «Что сказал покойник». Сериал.
09.35 «Дамский клуб».
09.45 «Магазин на экране».
10.00 События.
10.15 Телеканал «Дата».
11.15 Сериал «Моя дорогая Изабель».
12.10 И.Бунин. «Тёмные аллеи».
12.40 «Деловая Москва».
13.00 События.
13.15 Сериал «Инспектор Деррик».
14.30 «Полет над «Гнездом глухаря».
15.00 «Регионы: прямая речь».
15.30 «Екатерина Великая». Фильм 5-й.
16.00 События.
16.20 «Мульти-пульти».
16.30 «Телевизионная экологическая служба».
17.00 «Горько!» Телеконкурс.
17.30 «Золотое кольцо» Надежды Кадышевой».
18.05 «Однажды у нас вырастут крылья». Сериал.
19.00 События.
19.40 «Что сказал покойник». Сериал.
20.45 «Полуночный собеседник». Сериал.
21.45 «Российские тайны: расследование ТВЦ».
22.15 «Времечко».
22.45 «Петровка, 38».
23.00 События.
23.55 События.

СУББОТА, 7 ОКТЯБРЯ

07.00 «Калиф-аист». Фильм-сказка.
08.05 «Сфера».
08.30 Усадьба.
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина.
09.25 «Сегодня с вами...».
09.50 Мультфильм.
10.25 «Индаба». Сериал.
10.50 «Все нормально, мама!».
11.20 Компьютерный полигон.
11.40 Вершина мира.
12.05 Бон тон.
12.35 Око. О рекламе и не только...
13.00 Сериал «На гребне волны».
13.45 Телевизионный Дом кино.
14.15 Сделано в Беларуси.
14.30 Познай себя.
15.00 Новости.
15.10 Олимп.
15.40 «Все мы родом из детства».
16.35 «Рыжий клоун».
16.55 «Земляки».
18.00 «Выборы-2000».
19.00 Новости.
19.15 Из достоверных источников.
19.40 «Тайные пружины политики».
20.00 Панорама.
20.55 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Польша - Беларусь.
21.45 Мультфильм для взрослых.
22.55 «Подросток». Сериал.
00.10 Видимо-невидимо.

07.00 Новости.
07.10 Слово пастыря.
07.25 Что да как.
07.40 Комедия «Альф».
08.15 Клуб путешественников.
09.00 Новости.
09.15 Смак.
09.35 Смехопанорама.
10.05 Играй, гармонь любимая!
10.35 Остросюжетный фильм «Игра всерьез».
12.40 Здоровье.
13.20 Сериал «Сверхъестественное: невиданные силы животных».
14.00 Новости.
14.10 Комедия «Баффи».
15.05 Премьера программы «КОАПП».
15.35 «101 далматинец».
16.05 «Ералаш».
16.15 «Чтобы помнили». Г. Юматов.
17.00 Новости.
17.10 Премьера программы «Другая жизнь».
18.10 Детектив «Кого убила капля никотина?».
20.00 Время.
20.45 Спецрепортаж. «Фанаты».
21.20 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная Югославии - сборная России.
23.25 Триллер «Девушка на мосту».

РТР

06.30 Диалоги о рыбалке.
06.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Японии. Квалификация.
08.05 Мультфильм.
08.30 «Приключения Папируса». Мультсериал.
09.00 Доброе утро, страна.
09.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II». Сериал.
11.35 Золотой ключ.
11.55 «Комиссар Рекс». Сериал.
13.00 Вести.
13.20 Мелодрама «Вас ожидает гражданка Никанорова».
14.50 «Том и Джерри».
15.00 «Международная панорама».
16.00 «Пресс-клуб».
17.00 Моя семья.
18.00 «ТВ Бинго Шоу».
19.00 Вести.
19.30 «Городок».
20.10 Комедия «День Святого Валентина».
21.45 Остросюжетный фильм «Крик-II».
23.55 Фильм «Считалка».

09.05 «Аистенок».
09.30 «Российский курьер».
10.10 «Верико».
10.50 «Отарова вдова». Худ. фильм.
12.00 Бабушкины рецепты.
12.15 Мой цирк.
12.40 Мультфильм.
13.00 Дворцовые тайны.
13.30 Новости культуры.
13.45 Рассказы старого сплетника.
14.10 «Рюи Блаз». Худ. фильм.
15.45 Pro memoria.
16.00 «Шкатулка с секретом». Мультфильм.
16.10 Романтика романса.
16.35 «Чехов на диване». Телеверсия спектакля.
17.30 Сферы.
18.10 Билет в Большой...
18.35 Вечерняя сказка.
18.40 «Блаженны изгнанные». Док. фильм.
19.50 Джаз меморіз.
20.20 Кинопанорама.
21.00 Новости культуры.
21.20 Блеф-клуб.
22.00 «Здравствуй, это я!» Худ. фильм. 1-я серия.
22.55 Л.Бетховен. Соната ь 23 «Аппассионата».

НТВ

07.00 Сегодня.
07.15 Сериал «Железный занавес».
08.15 «О, счастливчик!».
09.00 Сегодня.
09.15 Криминал.
09.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 «Растительная жизнь».
11.00 Сегодня.
11.25 Большие деньги.
11.55 Фильм «Женщины».
13.40 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.00 Сегодня.
15.30 Профессия - репортер.
15.50 Интересное кино.
16.20 Дог-шоу «Я и моя собака».
16.50 Сериал «Она написала убийство».
18.00 Сегодня.
18.35 Герой для без галстука.
19.05 «О, счастливчик!».
19.50 Сериал «Охота на Золушку».
21.00 Сегодня.
21.45 Боевик «Рокки».
00.00 Боевик «Бонни и Клайд».

TV6 МОСКВА

06.00 Детектив «Голливудская мадам».
07.25 Дорожный патруль.
07.40 Ваша музыка.
09.05 «Фактор успеха».
09.40 «Про любовь».
10.15 Театральный понедельник.
10.50 «Пальчики оближешь».
11.25 «Без вопросов».
12.00 Новости.
12.15 «Наши любимые животные».
12.45 Мультфильмы.
13.15 «Своя игра».
13.45 «Все в сад!».
14.10 «Академия собственных ашибок».
15.15 Ток-шоу «Я сама».
16.15 Худ. фильм «Русские».
18.00 Скандалы недели.
19.00 Новости дня.
19.15 Дорожный патруль.
19.40 Триллер «Письма убийцы».
21.35 Худ. фильм «Фейерверк».
23.30 «Лихорадка субботним вечером».
00.10 Дорожный патруль.
00.20 «Радио хит».

8 КАНАЛ

13.00 «Европа сегодня».
13.30 КВН «Чтобы поняли».
15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
15.30 «Братья Грим».
16.30 Худ. фильм «Карты, деньги и два ствола».
18.15 Мульт-планета.
18.45 Египет - тайны фараонов.
19.45 Сериал «Гордость и предубеждение».
20.40 Фирма «Лантре» представляет...
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Бильярдный клуб».
21.20 Джон Кьюсак в триллере «Управляя полетами».
23.30 «К-видео» для взрослых».
23.50 Шоу продолжается. «TINA TURNER».
01.00 Худ. фильм «Чужие-2».

07.00 «Голливудское сафари». Сериал.
08.00 Мультфильм.
08.15 «Первосвятитель».
08.25 «Отчего, почему?».
09.15 «Кубик и Тобик». Мультфильм.
09.30 «Городское собрание».
10.00 События.
10.15 «Королевские игры».
10.45 Фильм-сказка «Финист Ясный Сокол».
12.00 «Мы с Шерлоком Холмсом». Мультфильм.
12.10 «Версты».
13.00 События.
13.15 Погода на неделю.
13.20 «В гости - с улыбкой».
13.50 «Шире круг» в Парке звезд.
14.45 «Национальный интерес 2000».
15.15 Сериал «Жюли Леско».
17.00 «Антимония».
17.30 Мультфильмы.
18.00 «Миссия невыполнима». Сериал.
19.00 Постскриптум.
19.45 Детектив «Последнее дело Вареного».
21.20 События.
21.35 «Мода non-stop».
22.05 Церемония закрытия Евразийского телефорума-2000.
22.50 Чемпионат мира по шоссейно-кольцевым мотогонкам (500 куб.см). Гран При Рио-де-Жанейро.
23.50 «Интернет-кафе».
00.20 Мини-футбол. IV Межконтинентальный кубок. «Дина» (Россия) - «Каха Сеговия» (Испания).

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 8 ОКТЯБРЯ

07.00 «Поехал поезд в Бульбибар». Худ. фильм.
08.05 Конный спорт.
08.35 Здоровье.
09.00 Новости.
09.10 Потребительская корзина.
09.25 «Сегодня с вами...».
09.50 Мультиклуб.
10.20 «Индаба». Сериал.
10.45 Туробъектив.
11.05 «Все нормально, мама!».
11.35 Арсенал.
12.00 Марсово поле.
12.15 Золотые ключи.
12.45 «Вместе - в третье тысячелетие».
13.20 Сериал «На гребне волны».
14.05 Белорусский дом.
14.35 Сельчане.
15.00 Новости.
15.15 Международный Французский Канал(CF1) представляет...
17.35 Теленавигатор.
18.00 «Выборы-2000».
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.30 Драма «Австралия».
23.25 Суперобраз XXI века.
23.55 Хоккей. Чемпионат ВЕХЛ. ХК «Минск» - ХК «Рига».

07.00 Новости.
07.10 Служу России!
07.40 «Аладдин».
08.10 Утренняя звезда.
09.00 Новости.
09.10 «Непутевые заметки».
09.30 Пока все дома.
10.10 Утренняя почта.
10.40 Детектив «Ралли».
12.25 «Эх, Семеновна!».
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.00 Новости.
14.10 Комедия «Баффи».
15.00 Умницы и умники.
15.30 «Новые приключения Винни-Пуха».
15.55 Серебряный шар». Уинстон Черчилль.
17.00 Новости.
17.10 «Женские истории».
17.50 Супербоевик «Воздушная тюрьма».
20.00 Время.
21.00 Комедия «Вид на жительство».
23.05 Время футбола.
23.45 Фильм «Царь Эдип».

РТР

06.30 «Приключения волшебного глобуса, или Проделки ведьмы». Мультфильм.
07.35 Прогноз погоды.
07.40 Папа, мама, я - спортивная семья.
08.25 Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Японии.
10.30 Почта РТР
10.45 Русское лото.
11.25 Федерация.
12.10 Парламентский час.
13.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.15 Планета Земля.
15.15 Комедия «За витриной универмага».
17.00 Сам себе режиссер.
17.30 Сериал «Маросейка, 12».
19.00 «Зеркало».
20.00 Комедия «Счастливый случай».
22.00 Остросюжетный фильм «Последняя бомба».
00.00 III-й Международный фестиваль искусств имени С. Михоэлса.
01.50 Прогноз погоды.

09.05 ДТА.
09.30 «Зловредное воскресенье». Худ. фильм.
10.45 Концерт лауреатов II Международного конкурса пианистов им. А.Скрябина.
11.25 «Консилиум».
11.50 Архитектурная галерея.
12.05 Графоман.
12.30 «Леато и Феофан». Мультфильм.
13.00 «Мой Эрмитаж».
13.30 Новости культуры.
13.45 «Осенние портреты».
14.10 «Шуаны». Худ. фильм.
15.45 Власть факта.
15.55 «Дикие лебеди». Мультфильм.
16.50 Зарубежное документальное кино.
17.45 Опера «Иван Сусанин».
21.00 Новости культуры.
21.20 «С потолка».
21.45 «Здравствуй, это я!» Худ. фильм. 2-я серия.
23.00 «История одного преступления». Мультфильм.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.15 Сериал «Охота на Золушку».
08.15 «О, счастливчик!».
09.00 Сегодня.
09.20 «Женский взгляд».
09.50 Без рецепта.
10.20 «Полундра».
11.00 Сегодня.
11.30 Служба спасения.
12.00 Фильм «Босиком в парке».
13.50 Криминальная Россия.
14.25 «Рублевая зона».
15.00 Сегодня.
15.30 Большие родители.
16.00 Путешествия натуралиста.
16.30 Профессия - репортер.
16.55 Сериал «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Сериал «Охота на Золушку».
21.00 «Итого».
21.25 Комедия «Игра в четыре руки».
23.25 Сериал «Неприкасаемые».

TV6 МОСКВА

05.55 Худ. фильм «Фейерверк».
07.40 Дорожный патруль.
07.55 «Амба-ТВ».
08.25 «Star Старт».
08.55 «Фасон».
09.30 «Шоу Бенни Хилла».
10.05 Интернет-программа «Сеть».
10.40 Сериал «Самые громкие преступления XX века».
11.40 Канон.
12.05 Дорожный патруль.
12.30 Худ. фильм «Ноктюрн для барабана и мотоцикла».
13.55 Телемагазин «Формула здоровья».
14.05 «Вы - очевидец».
15.05 Сериал «И снова 33 квадратных метра».
16.15 Катастрофы недели.
17.10 Ваша музыка. Александр Иванов и группа «Рондо».
18.10 Комедия «Удачи Вам, господа».
20.00 Дорожный патруль.
20.15 Триллер «Секретный агент».
22.10 «Х-фактор».
22.40 Фильм «Космическая любовница».
00.05 «С Днем Рождения ДИСК-канал!».

8 КАНАЛ

12.45, 14.50 «Телемагазин».
13.00 «Как жизнь?».
13.20 Худ. фильм «Копье мести». (Италия-Испания).
14.30 «Гурман-клуб».
15.00 Программа Рика Реннера.
15.30 «Доктор Икс».
16.30 Худ. фильм «Король-олень».
17.45 Документальный фильм «В тени Везувия».
18.45 Новости «К-видео».
19.15 Худ. фильм «Сказ про то, как царь Петр арапа женил».
20.40 Фирма «Лантре» представляет...
20.45 «Вечарніца».
21.00 В баре «У Олега».
21.45 Худ. фильм «Путешествие на край света».
23.50 Шоу продолжается. «STING».
00.45 Худ. фильм «Страсть». Реж. Жан-Люк Годар.

07.00 «Голливудское сафари». Сериал.
08.00 «Прекрасная Маргарет и Черри-Флей». Мультфильм.
08.15 «Отчего, почему?».
08.55 «Мир дикой природы». Сериал.
09.30 «Московская неделя».
10.00 События.
10.15 «Полевая почта».
10.50 Детектив «Лекарство против страха».
12.25 «Приглашает Борис Ноткин».
13.00 События.
13.15 Погода на неделю.
13.20 «21-й кабинет».
13.50 Мультпарад.
14.30 «Полет над «Гнездом глухаря».
15.00 «Два билета в Индию». Мультфильм.
15.20 «Комиссар Наварро». Сериал.
17.10 Ток-шоу «Слушается дело».
18.00 «Миссия невыполнима». Сериал.
19.00 События.
19.15 Мини-футбол. IV Межконтинентальный кубок. «Дина» (Россия) - «Ульбра» (Бразилия).
20.00 «Момент истины».
20.45 Прогноз погоды.
20.50 Драма «Нелль».
23.00 «Деликатесы».
23.30 «Стопудовый хит».

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА «ЗГОДА»
выдаецца з 1992 г.
Заснавальнік і галоўны рэдактар: Аляксей Кароль
Заснавальнікі: Т.Г. Мельнічэнка, В.А. Кароль
Індэкс: 63138 Рэгістрацыйны нумар: 582.
Адрас рэдакцыі: г. Мінск, 220004, вул. Раквіўская, 27.
Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» УП Паліграфкамбінат імя Я.Коласа, г. Мінск, 220073, 1-ы Загарадны зав., 3.
Тыраж: 3,5 тыс. экз. Заказ нумар: 1249
Падпісана да друку: 28.09.2000 г. Кошт дагаворны.